



Letno poročilo o delu Knjižnice Litija - 2019

Za ustanovitelje:
Občino Litija
in
Občino Šmartno pri Litiji

Odgovorna oseba: Andreja Štuhec, direktorica

A: POSLOVNO POROČILO	3 - 33
1. UVOD	3
2. OSEBNA IZKAZNICA SPLOŠNE KNJIŽNICE	3
3. PREDSTAVITEV SPLOŠNE KNJIŽNICE	
3.1 Podrobnejša predstavitev	4
3.2 Vodstvo	5
4. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2019	5
4.1. Zakonske in druge pravne podlage	6
4.2. Dolgoročni cilji splošne knjižnice	6
4.3. Letni cilji splošne knjižnice	7
4.4. Ocena uspeha pri doseganju ciljev – Realizacija letnih ciljev	8
4.4.1. Uporabniki, dostopnost knjižnice in storitev in obisk knjižnice	8
4.4.2. Člani knjižnice	9
4.4.3. Gradivo	11
4.4.4. Izposoja	14
4.4.5. Informacijska služba	16
4.4.6. Prireditvena dejavnost	16
4.5. Letni program v okviru izvajanja javne službe knjižnične dejavnosti	18
4.5.1 Letni program v okviru izvajanja storitev na trgu	19
5. TEŽAVE PRI IZVEDBI PROGRAMA	19
6. POSEBNOSTI/PRESEŽKI LETA 2019	20
7. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	21
8. VPLIV DELOVANJA KNJIŽNICE NA DRUGA PODROČJA	21
9. KADROVANJE IN ZAPOSLENI V KNJIŽNICI	22
9.1 Predstavitev zaposlenih po poklicih in področjih dela	22
9.1.1 Analiza kadrovanja	23
9.1.2 Ostale oblike dela	23
9.1.3 Izobraževanje	23
9.1.4 Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem	24
10. DELOVANJE ENOT	24
10.1 Krajevna knjižnica Šmartno	24
10.2 Kolekcijska potujoča knjižnica	25
11. INVESTICIJE	27
12. PROJEKTI	28
12.1 Ikt oprema	28
12.2. Projekti spodbujanja bralne kulture	28
12.3 Domoznanski projekti	29
12.4 Prostovoljstvo	31
13. SODELOVANJE	31
14. OBJAVE KNJIŽNICE IN KNJIŽNICA V MEDIJIH	32
15. ZAKLJUČEK	33

B: RAČUNOVODSKO Poročilo

..... 34-43

A – Poslovno poročilo

1. UVOD

Knjižnica Litija je splošna knjižnica, ki na območju Občine Litija in Občine Šmartno pri Litiji opravlja javno knjižnično dejavnost v skladu s sprejeto zakonodajo.

Je javna ustanova, v katero je vstop prost (tudi za nečlane). Knjižnica ima določeno knjižnično mrežo: osrednjo knjižnico v Litiji, krajevno enoto v Šmartnem in enoto potupoče knjižnice, organizirano v enajst kolekcij. Delovanje in poslovanje v letu 2019 je potekalo usklajeno s sprejetimi načrti dela in podpisanimi pogodbami o financiranju dejavnosti s strani občin ustanoviteljc in Ministrstvom za kulturo. Zastavljene načrte v zvezi z gradivom, uporabniki in dejavnostmi smo dosegli; odstopanja pri nekaterih kazalcih pojasnjujemo v posameznih poglavijih poročila.

2. OSEBNA IZKAZNICA SPLOŠNE KNJIŽNICE

IME: KNJIŽNICA LITIJA

SEDEŽ: Parmova ulica 9, 1270 Litija

MATIČNA ŠTEVILKA: 1917269

DAVČNA ŠTEVILKA: 16672500

ŠTEVILKA TRANSAKCIJSKEGA RAČUNA: 01260-6000000040

ŠIFRA PRORAČUNSKEGA UPORABNIKA: 38210

TELEFON 01/8980 580, 051 395 090

SPLETNA STRAN: www.knjiznica-litija.si

USTANOVITELJ: Občina Litija (73,6 %) Občina Šmartno (26,4 %)

DATUM USTANOVITVE: 17.1.2004

DEJAVNOSTI: hramba, izposoja, nakup knjižničnega gradiva, dejavnost izobraževanja, vzgoje in kulture, širjenje bralne kulture, prireditvena dejavnost, vseživljenjsko učenje, domoznanstvo oz. lokalne študije.

ORGANI SPLOŠNE KNJIŽNICE:

Svet zavoda Knjižnice Litija (7 članov: 2 predstavnika zaposlenih, 3 predstavniki Občine Litija, 1 predstavnik Občine Šmartno pri Litiji, 1 predstavnik zainteresirane javnosti). V letu 2019 so člani sveta delovali tretje leto v mandatu. Direktor/ica knjižnice – Andreja Štuhec, tretji mandat.

3. PREDSTAVITEV SPLOŠNE KNJIŽNICE

Knjižnica Litija je samostojni javni zavod od leta 2004.

Skladno s svojim poslanstvom knjižnica zbira, obdeluje, hrani, vzdržuje, predstavlja in posreduje knjižnično gradivo in informacije, omogoča dostop do elektronskih virov informacij, sodeluje v vseživljenjskem učenju, pridobiva in izobražuje uporabnike knjižnice, izvaja informacijsko opismenjevanje, organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle.

Potencialni uporabniki knjižnice so prebivalci območja, ki ga knjižnica s svojo dejavnostjo pokriva, in srednješolci iz drugih krajev, ki se šolajo na litijiški gimnaziji in srednješolskih in visokošolskih oblikah Izobraževalnega centra Geoss, to je najmanj 21.000 prebivalcev. Dejavnost knjižnice obsega področja, ki se med seboj prepletajo in dopolnjujejo: kultura, izobraževanje in informiranje, vzgoja in organizacija prostega časa.

3.1 Podrobnejša organizacija Knjižnice Litija

Knjižnica izvaja svojo dejavnost v 2 stacionarnih enotah: Litija in Šmartno pri Litiji in 11 izposojevališčih kolekcijske potujoče knjižnice – ki predstavlja tretjo enoto knjižnice (v Občini Litija: Jevnica, Vače, Hotič, Sava, Polšnik, Dole, Gabrovka; v Občini Šmartno pri Litiji: Primskovo, Kostrevnica, Dom Tisje, Štangarske Poljane).

Knjižnično delo je organizirano v petih oddelkih:

- oddelek za odrasle s čitalnico,
- oddelek za mladino s čitalnico,
- oddelek za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva,
- oddelek potujoče knjižnice in premičnih zbirk,
- domoznanski oddelek,
- ter v upravno-administrativni službi.

Pomemben segment našega dela poteka v t.i.m. oddelku za domoznanstvo (lokalne študije, kjer preučujemo lokalno zgodovino, zbiramo gradivo, publiciramo vsebine, razkrivamo kulturno in zgod. dediščino in skrbimo za popularizacijo teh vsebin pri uporabnikih).

V skladu z uredbo o osnovnih storitvah knjižnic je knjižnica dolžna izvajati osnovne storitve za uporabnike brezplačno, zaračunava lahko članarino uporabnikom, ki si želijo knjižnično gradivo izposoditi na dom, in zamudnino, če uporabniki gradiva ne vrnejo pravočasno. Tudi prireditve v knjižnici morajo biti, v skladu z obstoječo zakonodajo, brezplačne.

V osrednji knjižnici v Litiji izvajamo **skupne naloge za celotno mrežo knjižnice**:

- strokovno in organizacijsko vodenje zavoda,
- nabava novega knjižničnega gradiva,
- računovodska, kadrovska, upravna dela,
- strokovna obdelava knjižničnega gradiva,
- medknjižnična izposoja,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- priprava na prireditve, obveščanje,
- domoznanske aktivnosti – digitalizacija gradiv, zbiranje, dopolnjevanje biografskega leksikona.

V obeh enotah Litija in Šmartno pri Litiji izvajamo naslednje dejavnosti:

- izposoja in svetovanje pri izboru knjižničnega gradiva na dom ali v čitalnici,
- rezerviranje knjižničnega gradiva,
- uporaba tehnične opreme namenjene uporabnikom,
- dostop do interneta in do javnih elektronskih virov in njihova uporaba,
- uporaba knjižničnih katalogov in vzajemnega kataloga,
- posredovanje informacij o gradivu in iz gradiva,
- predstavitveni ogledi knjižnice,
- vrtec in šola na obisku (tematske biblio-pedagoške ure),

- organiziranje razstav,
- pridobivanje novih uporabnikov knjižnice.

V knjižnicah Litija in Šmartno pri Litiji pa še:

- ure pravljic in igralne ure,
- srečanja z ustvarjalci, predstavitev knjig, razgovori o novih knjigah,
- strokovna in potopisna predavanja, vseživljenjsko učenje;
- usposabljanje uporabnikov za uporabo knjižnice in njenega gradiva ter informacijskih virov in pripomočkov,
- informacijsko opismenjevanje za mladino in odrasle,
- preslikovanje iz knjižničnega gradiva, ki je v lasti knjižnice,
- dopolnjevanje in oblikovanje domoznanske zbirke,
- mentorstvo študentom bibliotekarstva.

V izposojevališčih kolekcijske potajoče knjižnice poteka:

- izposoja in svetovanje pri izboru knjižničnega gradiva na dom ali v čitalnici,
- rezerviranje knjižničnega gradiva,
- občasne ure pravljic in igralne ure in srečanja z ustvarjalci.

3.2 Vodstvo splošne knjižnice

Knjižnico v svojem tretjem mandatu vodi direktorica Andreja Štuhec, dipl. univ. nov. Med zaposlenimi sta dve vodji oddelkov: Vesna Burja, knjižničarska referentka zadolžena za dislocirane enote, ter Tatjana Renčelj, samostojna bibliotekarska sodelavka, zadolžena za nabavo gradiva in mladinski oddelek.

4. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2019

4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje splošne knjižnice

a) Zakonske podlage za izvajanje dejavnosti splošne knjižnice:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00-ZPDZC, 127/06-ZJZP)
- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 in 96/02 - ZUJIK)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 75/94, 22/00 - ZJS in 96/02, 111/13 - ZUJIK).

b) Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-UPB4, 110/11-ZDIU12, 46/13-ZIPRS1314-A, 101/13-ZIPRS1415, 101/13) s spremembami;
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2019 in 2020 (ZIPRS2021) (Uradni list RS, št. 75/19);
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02-ZJF-C, 114/06-ZUE);
- Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentirjanju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11);

- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10);
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11) s spremembami;
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13) s spremembami;
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12);
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13);
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, 46/03);
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 117/02, 134/03, 108/13);
- Uredba o delovni uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu (Uradni list RS, št. 97/09, 41/12);
- Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih, javnih skladih in agencijah na področju kulture ter na Radiu in televiziji Slovenija (Uradni list RS, št. 107/2009).

c) Interni akti splošne knjižnice

- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda splošne knjižnice Knjižnice Litija (Ur.l.RS 3/04),
- Statut Knjižnice Litija (sprejet 24.2.2005),
- Pravilnik o računovodstvu (13.12.2010),
- Pravilnik o popisu (20.12.2010).

In drugi pravilniki, povezani z zakonitim poslovanjem knjižnice (osebni podatki, mobing, varstvo pri delu...).

d) Strokovno delovanje knjižnice urejajo še naslednje smernice, standardi, pravilniki, uredbe:

- Manifest UNESCOA za splošne knjižnice,
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2020-2027,
- Standardi za splošne knjižnice, 2018-2028,
- The Public Library Service. IFLA/UNESCO Guidelines for Development. Muenchen. Saur 2001. (IFLA Publications 97),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Ur.l. RS 2003, št. 73,
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. Ur.l.RS 2003, št. 29,
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. Ur.l. RS 2003, št. 19,
- Pravilnik o razvidu knjižnic. Ur.l.RS 2003, št. 105,
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah. Ur.l.RS 2003, št. 88.

4.2 Dolgoročni cilji splošne knjižnice

Naš osnovni cilj je **povečanje dostopnosti knjižničnih storitev** našim uporabnikom, hkrati pa širjenje kulturnega vpliva na širšo lokalno skupnost in rast kvalitete življenja.

Svoje dolgoročne cilje smo zapisali v Strateškem načrtu razvoja Knjižnice Litija 2014-2019; delno smo jih dosegli, za druge bomo opredelili reševanje oz. prioriteto v strategiji razvoja 2020-2025.

Ključno za nas ostaja:

- dosegati primeren obseg **sredstev** za nakup gradiva (250 enot /1000 prebivalcev);
- **pridobiti primerne prostorske pogoje** v osrednji knjižnici za nadaljnji razvoj storitev knjižnice in te primerno opremiti,
- ohranjati in razvijati delovanje knjižnice na terenu in tako zagotavljati enakomerno dostopnost gradiva in storitev uporabnikom obeh občin.

Sprejeta vizija v strategiji 2014-2019:

Želimo ostati prijazna in dostopna knjižnica, ki bo uporabnikom dvigovala kvaliteto življenja, omogočala izobraževanje, prijetno zapolnjevala prosti čas in širila kulturno obzorje. Z raznoliko ponudbo se bomo približevali kar najširšemu krogu prebivalcev v želji, da bi uporabljali našo knjižnično zbirkovo in storitve.

4.3 Letni cilji splošne knjižnice po kazalcih poslovanja

Knjižnica o letnem utripu sklepa in analizira svoje delo po nekaterih osnovnih kazalcih. Ker podatke zbiramo vsako leto, se lahko opravi primerjava. Zato lahko na podlagi doseženih številk iščemo tudi rešitve in sprejemamo nove odločitve – seveda z omejitvami, ki so največkrat finančne narave.

kazalci, cilji	2017	2018	2019	Index 2019:2018
Število ur odprtosti (vse knjižnice)	5.200	5.200	5.100	98
zaloga gradiva:	96.000	99.000	100.335	101
nakup gradiva:	3.691	3.755	4.139	102
Obisk - fizični	71.270	66.951	66.524	99
izposoja:	270.513	252.396	255.142	101
Število dogodkov, prireditev:	343	369	332	89
Obisk prireditev:	12.543	12.827	11.642	90
Aktivni člani:	5.013	4.641	4.611	99
Novo vpisani:	532	549	536	97
število zaposlenih:	12,1	11,5	11,5	100

4.4 OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU CILJEV - Realizacija letnih ciljev

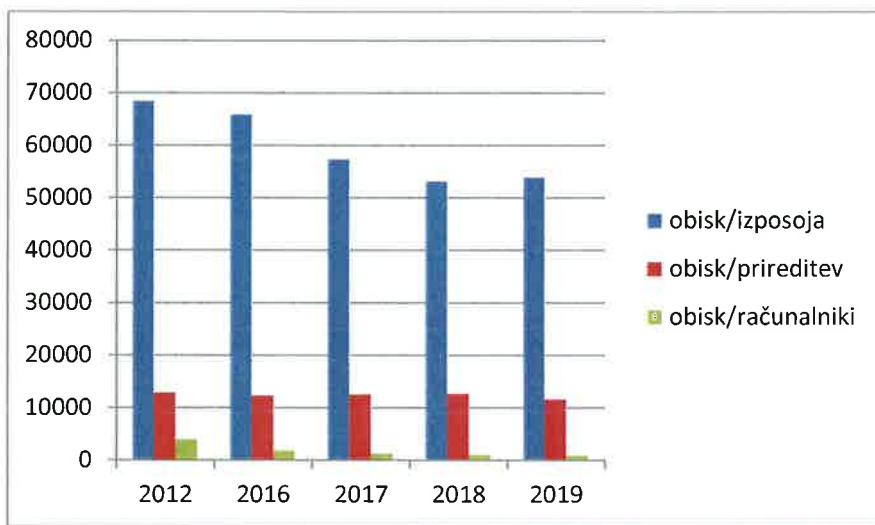
4.4.1 Uporabniki, dostopnost knjižnice in storitev ter obisk

Knjižnico uporabniki obiskujejo zaradi različnih potreb.

Najnatančnejši kazalec je obisk zaradi izposoje gradiva: zabeležili smo 53.975 obiskovalcev zaradi izposoje – kar je 1,5 % več kot lani (pred tem je obisk zaradi izposoje padel za 7 %). Ta vrsta obiska je tudi najvišja.

Spremljamo tudi obisk knjižnice zaradi uporabe računalnikov; ta se še naprej vztrajno znižuje in je manjši za 13,5 % glede na leto 2018, a številka ne pada več tako strmo. Obisk se je v petih letih zmanjšal iz 5.000 na 900 obiskovalcev. Predstavlja le še 1,6 % vseh obiskov.

Preglednica: vrste obiskov knjižnice



Iz grafa je razvidno, da je obisk zaradi izposoje najštevilčnejši. Beležili smo upadanje, ki pa se je v zadnjih dveh letih ustavilo. Enakomeren ostaja obisk naših prireditev, v zadnjem letu pa je številka nekoliko nižja (pripravili smo tudi manj prireditev).

	2012	2014	2016	2017	2018	2019	Index (19:18)
Fizični obisk skupaj	85.258	79.915	73.278	71.270	66.951	66.524	99
Izposoja na dom	68.244	65.900	59.002	57.400	53.229	53.975	101
Uporaba rač.	4.029	3.729	1.904	1.327	1049	907	86
Obisk prireditev	12.985	10.286	12.381	12.543	12.673	11.640	91
Virtualni obisk skupaj	37.979	40.092	41.320	42.445	61.851	50.186	81
Opac obisk	10.603	15.168	15.480	15.893	18.104	19.232	106
Spletna stran	15.201	13.283	13.651	14.467	14.512	8.113	55
Biografski leksikon	7.640	3.359	4.904	4.206	4.986	5501	110
Kamra – ogledi zbirk	4.535	8.282	7.285	7.879	24.249	17.672	72
Fiz. in virt. obisk	123.237	120.007	114.600	113.715	128.802	116.708	90

Analiziramo tudi spletne oz. virtualne obiske. Iz table je razvidno, da se je povečal Opac obisk (to je samostojno podaljševanje, rezerviranje in naročanje gradiva z uporabo sistema cobiss). Zanima nas tudi uporaba naše spletne strani, biografskega leksikona in zbirk na portalu Kamra. Povečal se je obisk spletnega leksikona, drugih dveh mest pa upadel.

Zakaj je spletna stran manj obiskana – in sicer skoraj za polovico? Odgovor je najverjetneje ta, ker večina obiskovalcev poizveduje po prireditvah in datumih le teh (nekaj pa še o odprtosti, ponudbi, pogojih uporabe knjižnice). Najpogosteje iskane informacije so sedaj na voljo tudi preko socialnih omrežij (facebook – 1.450 sledilcev, instagram) – tako uporabniki hipno izvedo zanje in ne potrebujejo iskanja na domači strani.

Najpomembnejša potrditev je dober obisk zaradi izposoje. Kazalci: izposoja, obisk zaradi izposoje in nakup so premo-sorazmerno rasli. Na njihovo rast smo – tako smo prepričani – vplivali s povečanim nakupom izvodov.

Da obisk zaradi računalnikov pada, je že nekaj časa nesporno dejstvo, ki za nas niti ni tako problematičen. Uporabniki imajo sami primerno opremo. Obiskovalcem knjižnice je v večini najpomembnejša brezžična dostopnost, ki je v obeh knjižnicah seveda na voljo.

4.4.2 Člani knjižnice

Načrti za aktivne člane ostajajo nespremenjeni: 5.200 aktivnih članov. Vendar načrtov ne uspemo doseči. Kljub akcijam k spodbujanju članstva, ugodnostim in popularizaciji knjižnične dejavnosti ne dosežemo številke 5.000.

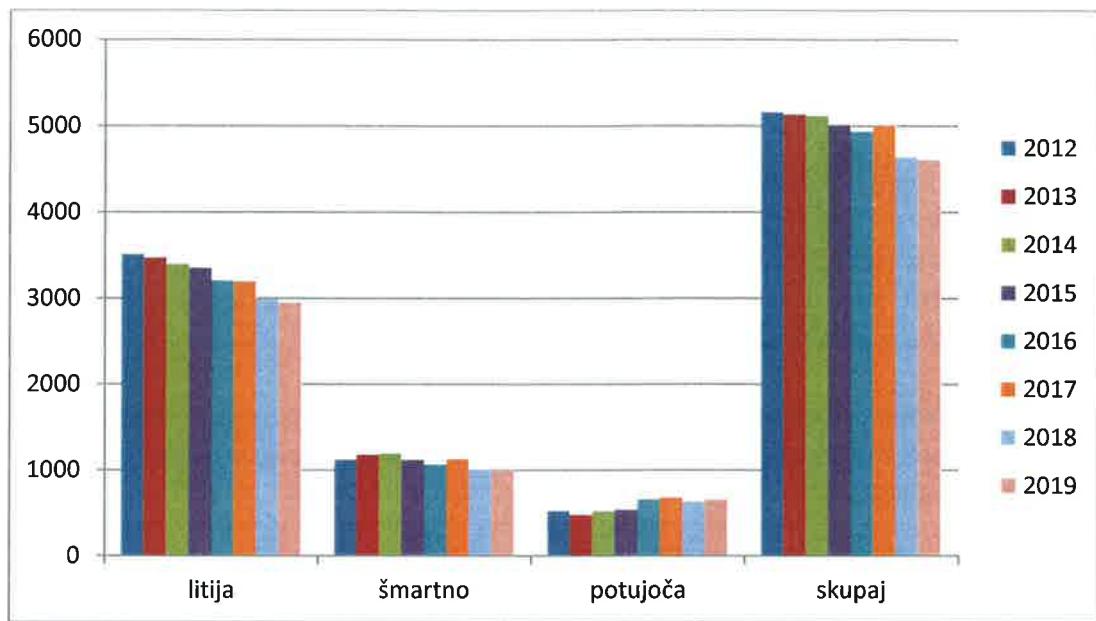
Kaj bi morali ponuditi za višje članstvo, ne moremo reči zagotovo. Zavedamo se, da knjižnico obiskuje več obiskovalcev, kot je članov. Plačilo članarine ni edini dejavnik oz. ovira za včlanitev; menimo, da se moramo truditi še za dosego naslednjih pogojev:

- raznoliko in dovolj obširno knjižnično gradivo,
- dovolj velike, estetske in primerno opremljene prostore,
- tehnične in informacijske servise in storitve,
- strokovno osebje, pestro ponudbo prireditev in dejavnosti.

Vsako leto imamo več kot 500 novo vpisanih članov, vendar jih malo več tudi preneha obiskovati knjižnico (delno osnovnošolci in srednješolci, veliko manj pa je včlanjenih tudi aktivnih prebivalcev), zato se trend upadanja števila aktivnih članov nadaljuje.

Preglednica: aktivni člani po letih in lokaciji

lokacija	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Delež članov po enoti	Delež vključenega prebivalstva
Litija	3516	3474	3399	3354	3208	3197	2.992	2.950	65 %	23 %
Šmartno	1122	1180	1196	1121	1068	1130	1.011	1001	22 %	20 %
potujoča	525	482	526	540	663	686	638	660	13 %	*prišteta k občinama
skupaj	5163	5136	5121	5015	4939	5013	4641	4611	100 %	



Iz razpredelnice in grafa je razvidno, da je največji delež članov vezanih na osrednjo knjižnico (65 %), saj je v osrednji knjižnici ponudba najbolj pестra, prav tako tudi količinsko največja.

Ko v knjižnici ponudimo premajhen obseg gradiva, se to zrcali najprej v obisku in izposoji, na daljši rok pa tudi v članstvu.

Trud za nove bralce je konstanten; z izvajanjem velikega števila pedagoških ur in knjižnične vzgoje skušamo doseči, da bi mladi ostali v čim večji meri brašno aktivni, žal pa še naprej zasledujemo upadanje aktivnih bralcev z zviševanjem starosti.

To je najbolj razvidno pri sodelujočih pri brašni znački; učenci, ki so opravili brašno značko, so po triadah zastopani v naslednjih odstotkih:

56 % učencev iz prve triade
 33 % učencev iz druge triade
 11 % učencev iz zadnje triade.

Žal se odstotek tudi kasneje ne spremeni bistveno; 'popravi', zato vse manj mladih pri aktivni populaciji bere.

Od aktivnih članov (skupaj 4.611) je 2.585 odraslih (starejših od 18 let), kar pomeni 56 % delež. Glede na potencialni delež odraslega prebivalstva (okoli 17.500 ljudi), pa imamo zelo majhno včlanjenost odraslih - le 14,5 %.

Če analiziramo članstvo mladih, pa kaže, da je včlanjenih približno 60 % vseh mladih. Seveda je odstotek pri mlajših dosti višji, nato pa z višanjem starosti mladostnikov upada.

4.4.3 Gradivo

Načrtovan obseg nakupa: 3.600 enot gradiva; dosežen obseg nakupa: 4.139 enot gradiva. Načrte za nakup gradiva smo presegli, ker smo sredstva povečali (delno presežek, delno pridobljena sredstva iz zamudnin, članarin).

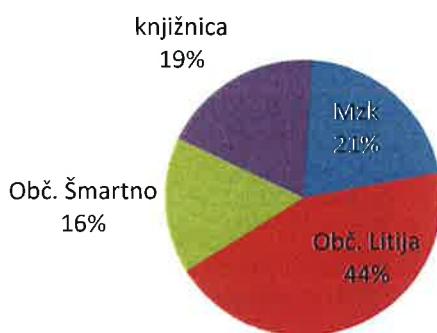
Kupili smo 539 enot gradiva več kot v letu 2018. Poleg povečanja mase sredstev za nakup gradiva še vedno zelo skrbno izbiramo naslove (se pogajamo za popuste oz. izbiramo gradivo, ki je dostopnejše). Za nakup gradiva smo namenili 7.348 EUR več kot v letu 2018.

Dosegli smo 201 izvod na 1000 prebivalcev (standard priporoča 250 /1000). Število 200 smo znova dosegli po 10 letih. Dotok sredstev za gradivo je bil reden in usklajen z dogovori (proračun, pogodbe) občin in ministrstva.

Poraba sredstev po financerjih in vrsti kupljenega gradiva:

KNJIŽNIČNO GRADIVO 2019	KNJIGE	REVIJE	NEKNJIŽNO	E-KNJIGE	SKUPAJ
Ministrstvo za kulturo	14.660	1.335	892	1.462	18.348
Občina Litija	31.348	3.495	1.217	1.640	37.700
Občina Šmartno pri Litiji	11.615	1.590	213		13.417
Lastna sredstva In presežek iz preteklih let	15.453		16	1.452	16.905
SKUPAJ GRADIVO:	73.076	6.520	2.338	4.554	86.371

vir sredstev za nakup knjižničnega gradiva



V naši nabavni politiki promoviramo dostop do e-knjig, zato povečujemo nakup licenc – povečuje se tudi izposoja.

	Število kupljenih licenc
Biblos 2014	56 izposoj
Biblos 2015	154 izposoj
Biblos 2016	172 izposoj
Biblos 2017	344 izposoj
Biblos 2018	641 izposoj
Biblos 2019	921 izposoj

Za promocijo uporabe portala Biblos del sredstev odreja ministrstvo (uporabnina – sredstva se namensko porabi), od knjižnice pa je odvisno, kakšno ponudbo (količino knjig - licenc) kupuje in omogoča za izposojo.

Knjižnica Litija je v letu 2019 kupila tudi 4 braalnike in jih brezplačno izposoja uporabnikom.

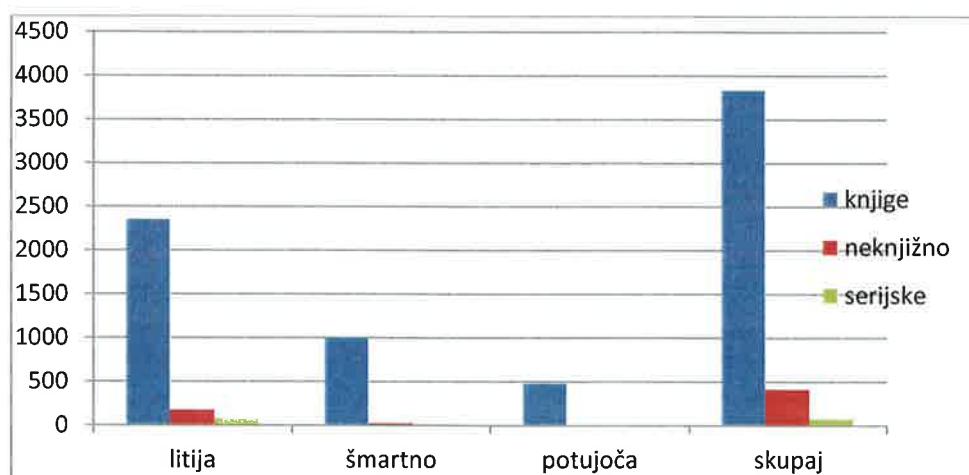
Pri uporabi oddaljenega dostopa (informacijske vsebine za IUS info, Ebsco host, SSKJ in druge baze, ki jih omogočajo sredstva območnosti) se naši člani kljub promocijam precej omejeno poslužujejo teh možnosti. Dostopanje je namenjeno predvsem študijskemu, poslovnemu oz. poučnemu delovanju zahtevnejših uporabnikov.

Pričet po vrstah gradiva po enotah – brez elektronskih virov na daljavo in brez darov:

Lokacija/enota	knjige	SERIJSKE	neknjižno	skupaj	Porabljeni sredstva za posamezno enoto*
Litija	2.354	70	180	2.611	56.236
Šmartno	1.002	18	25	1.045	20.538
potujoča	480	0	3	483	9.636
Skupaj 2019	3.836	95	208	4.139	86.371
Skupaj 2018	3.397	88	270	3.755	77.016
Skupaj 2017	3.200	75	416	3.691	71.816

*Število knjig, revij oz. neknjižnega gradiva kupimo s sredstvi vseh virov financiranja (občine, ministrstvo in sredstva knjižnice).

Nabavna služba oblikuje sklade za nakup: sredstva razdelimo po deležih in le ta namensko in skladno s sprejetimi pogodbami tudi porabljamo. Občinska sredstva za nakup gradiva prejemamo mesečno po zahtevkih (s poročanjem o nakupu iz preteklega meseca).



Iz razpredelnice in grafa je razvidno, da:

- kupimo največ knjig,
- se nakup neknjižnega gradiva zmanjšuje, ker po njem ni povpraševanja in se zelo malo izposoja;

- majhen delež predstavljajo tudi serijske publikacije, katerih število bomo malo povečali (tudi v krajevni knjižnici).

Preglednica: Prirast naslovov vsega gradiva – nakup 2019

lokacija	knjige	serijske	neknjivo	skupaj
Litija	2.272	76	171	2.519
Šmartno	990	18	24	1.032
potujoča	464	0	3	467

Pestrost naslovov ostaja naše vodilo (glede na leto 2018 je 141 naslovov več).

Vsek naslov postavimo v osrednjo knjižnico, v drugi enoti pa po potrebi oz. možnostih.

Preglednica: Prirast naslovov vsega gradiva – dar

lokacija	knjige	serijske	neknjivo	skupaj
Litija	179	18	13	210
Šmartno	38	8	4	50
potujoča	16	0	0	16

Z darovi bralcev zamenjamo starejše oz. obrabljene izvode gradiv, včasih dopolnimo tudi vrzeli v naslovih. V letu 2019 smo vpisali 20 darov manj kot leto prej.

V knjižnico prejemamo veliko gradiva, ki je za nas neuporabno (v zbirki ga namreč že imamo). Gradivo vseeno sprejmemo in ga ponudimo drugim uporabnikom (tudi bukvarnam).

Preglednica: Odpis gradiva (inventarne enote)

vrsta gradiva	knjige	serijske	neknjivo	skupaj
odpisano	2.579	274	324	3.177

Odpis gradiva smo glede na leto 2018 zmanjšali za 203 enote.

Preglednica: Zaloga na dan 31.12.2019

lokacija/vrsta gradiva	knjige	serijske	neknjivo	skupaj
Litija	57.271	650	5.353	63.274
Šmartno	22.868	71	1.473	24.412
potujoča	12.325	0	324	12.649
skupaj	92.464	721	7.150	100.335

Zaloga vsega gradiva je prestopila mejo 100.000. Glede na prebivalstvo in standarde je preobsežna. Predvsem pa je prevelika glede na naše prostorske zmožnosti. Gradiva ne moremo ponuditi v prostem pristopu, zato se v skladišču nahajajo tudi tisti izvodi, ki bi morali biti na policah na oddelkih; naše skladišče je namenjeno potujoči knjižnici, torej gradivu, ki zagotavlja zamenjavo kolekcij na terenu. Zdaj so v skladišču tudi dvojnice iz litajske enote, naslovi v nadaljevanjih, trenutno neaktualno gradivo, zbrana dela in drugo gradivo, ki ga umikamo iz prepolnih polic oddelkov.

4.4.4 Izposoja

Izposoja gradiva odraža primernost knjižnične zbirke, članstvo in njegove potrebe, okus in strukturo, tako po vsebini, še bolj pa po količini. Analiziramo jo glede na uporabo gradiva v knjižnici in po izposoji na dom.

Izposoja knjižničnega gradiva v slovenskem prostoru upada, to se izraža tudi v naši knjižnici.

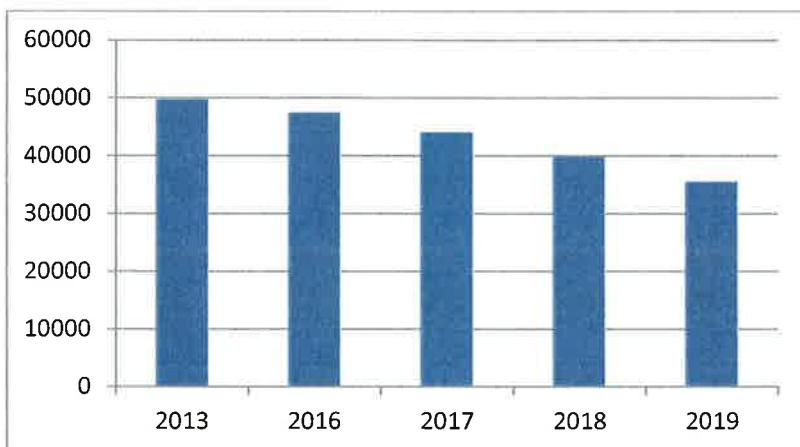
Največji delež predstavlja izposoja gradiva na dom, ki je vse do leta 2019 upadala (tudi do 10 % na leto). V letu 2019 se je izposoja v Litiji povišala za 4,3 %, v potujoči knjižnici za 4,9 %, v šmarski enoti pa je padla za 10 %.

V skupnem pogledu imamo za 1,3 % višjo izposoko (kar je 2.724 izposoj).

Izposoja se navadno giblje premo sorazmerno z obiskom zaradi izposoje.

Zaradi zmanjševanja izposoje v letu 2018 smo za leto 2019 precej povečali nakup gradiva. Naša pričakovanja so bila, da bo večja ponudba izvodov vplivala tudi na višjo izposoko. Delno je bilo res tako, vsaj v osrednji knjižnici, kjer se je izposoja povišala za 4,3 %. Zadovoljni smo tudi z rezultati v potujoči knjižnici.

Zniževanje izposoje v enoti Šmartno:



Še vedno pa iščemo razloge za konstantno zniževanje v enoti Šmartno. Trend nezmanjšanega upadanja se je nakazal že v polletju. Spremenili smo čas odprtosti, tudi za to enoto ponudili več aktualnega gradiva in tudi skrbeli za primerno promocijo novitete. Razloge lahko iščemo v spremjanju bralnih navad občanov, a ne le Šmarčanov, saj v krajevno knjižnico zahajajo tudi Litijani.

Smo pa opazili, da knjižnico občutno manj kot v preteklih letih obiskujejo in si tudi manj izposojajo učenci osnovne šole.

Preglednica: izposoja gradiva po enotah:

Kraj izposoje	2013		2016		2017		2018		2019	
	na dom	uporaba	na dom	uporab a						
Litija	179.188	48.204	156.523	40.343	150.292	38.739	138.052	39.899	144.117	41.494
Šmartno	49.807	16.105	47.539	15.386	44.171	14.311	39.896	14.311	35.561	10.738
Potujoča	29.172		22.968		23.000	0	20.238	0	21.232	1.500
Skupaj	258.167	64.309	227.030	55.729	217.463	53.050	198.186	54.210	200.910	53.732
na dom + uporaba	322.476		282.759		270.513		252.396		254.642	

Knjižnica beleži tudi uporabo gradiva v knjižnici (pregledovanje, izpisovanje, kopiranje, izbiranje gradiva pred izposojo). Ocenujemo, da predstavlja do ¼ izposoje na dom. Gradivo pripravljajo informatorji, knjižničarji ali pa bralci sami. Zato je ta številka ocena, ki jo dobimo na osnovi vzorca dvakratnega natančnega štetja na leto.

Knjižnica izposojo dopolnjuje z **medknjižnično izposojo**. Največkrat naročamo strokovno oz. študijsko gradivo. Pogoj je članstvo v naši knjižnici.

Storitev je plačljiva (z izjemo izposoje iz kroga knjižnic ljubljanske regije, je izposoja za poučno gradivo subvencionirana z namenskimi sredstvi Ministrstva za kulturo).

Ker se medknjižnična izposoja (aktiva) znižuje, lahko sklepamo, da uporabniki ustrezeno gradivo dobijo v naši knjižnici.

Velja tudi nasprotno: ker narašča izposoja v druge knjižnice, pomeni, da imamo dobro izbiro poučne literature, s katero dopolnjujemo delo drugih slovenskih knjižnic.

Preglednica: medknjižnična izposoja:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Izposoja iz drugih knjižnic	122	124	76	25	170	137	124	95
Od tega brezplačna	-	-	3	102	127	110	93	79
Posredovanje v druge knjižnice	12	15	12	7	25	20	30	32
Od tega brezplačna				11	21	18	25	29
Vse transakcije skupaj	134	139	91	145	195	157	154	127

Omeniti je potrebno tudi **medoddelčno izposojo**. Ne glede na to, v kateri od treh enot se gradivo nahaja, si ga uporabnik lahko izposodi. Tako je temeljna zaloga enako dostopna vsem uporabnikom. Na željeno lokacijo ga prinašajo zaposleni (npr. iz mreže potujoče knjižnice nazaj v osrednjo ali obratno), lahko pa tudi uporabnik na dan odprtosti obišče ustrezeno enoto.

Ob vračilu gradiva poudarjamo, da se vrača v enoto, iz katere je bilo izposojeno.

Med kazalci, ki sooča kvalitetno zbirko in izposojo le-te, je **obrat zbirke** (razmerje med izposojo in velikostjo zaloge gradiva). Obrat zbirke je 2,53 (glede na preteklo leto se je zmanjšal za 7/100 – razlog je povečanje zaloge, ker se izposoja ni zmanjšala). Podatek o obratu daje informacijo o primernosti zbirke. Nanj vplivajo deli zbirke, ki se ne izposojajo (domoznanstvo, dragocenejše gradivo).

4.4.5 Informacijska služba

Storitve informiranja določa Uredba o osnovnih storitvah knjižnice, nanašajo pa se predvsem na informacije o in iz gradiva, bibliopedagoško delo oz. nudi informacije o uporabi javno dostopnih katalogov in drugih informacijskih virov, ki so na voljo.

Število uporabnikov in iskanih informacij se ne spreminja bistveno; informiramo osebno ob obisku knjižnice in na daljavo (telefonsko, e-pošta, socialna omrežja). Pomembno je, da uporabnik dobi kvalitetno informacijo po svojih potrebah in željah. Ne gre le za nudjenje podatkov in kopiranje le-teh, pač pa za empatično delo, izmenjavo stališč, ocen, takojšnjega vrednotenja in s tem zadovoljstva z informiranjem.

Zato je svetovanje in informiranje povezano z interakcijo s članom, pogovorom in druženjem. Posledično se takšnemu delu posveti tudi dalj časa.

Za knjižnico je pomembno tudi dejstvo, da uporabnike uči samostojne uporabe knjižnice in iskanja informacij; tej dejavnosti posvečamo pozornost ob vpisu oz. prvih obiskih knjižnice. Intenzivno jih nadaljujemo z bibliopedagoškim delom z osnovnošolci.

V letu 2019 je bil poudarek na tehnologijah povezanih z e-knjigo (izposoja bralnikov).

4.4.6 Prireditvena dejavnost

Prireditve so dejavnost knjižnice, s katerimi izobražujemo (vseživljenjsko učenje), spodbujamo k bralni kulturi (mlade in odrasle) in pismenosti ter skrbimo za splošne kulturne potrebe (literarne in druge umetniške prireditve). Pripravljamo tudi prireditve za ljudi s posebnimi potrebami (starejši, varovanci Varstveno-delovnega centra, invalidi itd.)

Knjižnica je pri svojem delovanju posebno pozorna na domače oz. lokalne časovne (zgodovinske) in kulturne mejnike: pripravljamo spominske prireditve, pomagamo pri soorganizaciji prireditev, predstavljamo ustvarjalce in podobno.

V letu 2019 smo pripravili 332 lastnih prireditev, kjer smo zabeležili 11.642 obiskovalcev. V sodelovanju z društvji in drugimi ustanovami smo soustvarili še 89 dogodkov, kjer smo ocenili 2.728 obiskovalcev. Kriterij za soustvarjanje je, da prispevamo vsebino, pomagamo s kadri, materialom in opremo in znanjem. Če nudimo le prostor (primer najema prostorov), srečanja oz. dogodka ne beležimo v evidenco za štetje obiskov.

Pri odločitvi za tematiko in organizacijo prireditve nas vodi kvaliteta in težnja k promociji. Prireditve, ki so v medijih izpostavljene (znani gosti, odmevne knjige) imajo številčno udeležbo; tudi sodelovanje s šolami in vrtci je dobro.

Povprečen obisk na prireditvah je 35 obiskovalcev; na Približevanjih beležimo povprečno 40 obiskovalcev, na potopisih 27, literarni večer 35, ura pravljic (Litija 22, Šmartno 11).

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	ŠT. dogodkov	OBISK OD	OBISK ML	SKUPAJ	LI	ŠM
TOČKA VŽU, info opismenjevanje		45	30	75	49	26
SKUPAJ		45	30	75	49	26
RAZVIJANJE BRALNE KULTURE						
BZ - osnovna šola	0	0	1260	1260	901	359
pedagoške ure	17	38	383	421	356	65
bz-predšolska	0	0	227	227	173	54
ura pravljic - VAČE	6	34	55	89	89	0
ura pravljic - Šmartno	11	52	73	125	0	125
uganka meseca	8	0	557	557	487	70
up, igralne ure s knjigo Litija	13	106	177	283	283	0
obisk vrtca, menjava knjig ŠM	23	18	144	162	0	162
obisk vrtca, menjava knjig Gabrov.	28	56	540	596	596	0
vrtec na obisku	40	88	805	893	700	193
gimnazija – Rsk	2	2	47	49	49	0
Poletne delavnice, Polšnik, Šmelc	10	14	123	137	137	0
Rsk OŠ	3	11	131	142	78	64
Gimnazija Litija KIZ	0	0	0	0	0	0
knjižničarka na obisku	21	68	583	651	529	122
Tačke pomagačke	23	23	46	69	69	0
Poletavci	1	0	88	88	44	44
Beremo skupaj	1	5	5	10	10	0
KLA KLA KLASika	1	30	905	935	625	310
skupaj	208	545	6149	6694	5126	1568
KULTURNE PRIREDITVE						
predavanja - potopisi	9	239	0	239	239	0
literarni večeri, knjige, srečanja z avtorji	11	292	25	317	117	200
razstave (umetniške, priložnostne, spominske)	32	593	250	843	523	320
Projekcija ruskega filma	4	18	5	23	23	0
Po Grumovih poteh, Šmartno	1	45	0	45	15	30
približevanja	7	270	7	277	170	107
Tačkov festival				0		
TF, ura pravljic Knjižnica	2	9	76	85	58	27
TF, Glasbena šola	1	5	58	63	36	27
TF, gledališke predstave	4	71	784	855	654	201
TF, tačkov natečaj	3	54	632	686	486	200
TF, Pod kostanji, zaključna	1	50	200	250	200	50
TF, spominski večer	1	30	0	30	30	0
TF, Igre brez meja, pasje igrišče	1	20	30	50	40	10
TF, muzej	3	14	26	40	40	0
Projekcije Tačka	10	41	322	363	191	172
TF razstava v knjižnici	1	25	200	225	145	80
Zanimiva znanost	3	65	30	95	15	80

skupaj	94	1841	2645	4486	2982	1504
prireditve za ljudi s posebnimi potrebami						
bralne urice - Dom Tisje	10	142	0	142	0	142
Bralne urice-dom Šmelc	10	142	0	142	142	0
bralne ure VDC Litija	10	103	0	103	103	0
skupaj	30	387	0	387	245	142
skupaj samo lastne prireditve	332	2818	8824	11642	8402	3240
sodelovanja in soorganizacija						
U3 klekljanje	19	342	0	342	342	0
U3 keramika	27	405	0	405	0	405
U3 angleščina	24	456	0	456	234	222
DU ŠM, vezilje	12	216	0	216	0	216
Davorin Hostnik, kip	1	520	180	700	170	530
Slovesnost ob občinskem ŠM	1	110	15	125	0	125
Živeti kulturno ŠM	1	150	45	195	0	195
Čudodelnik s Primskovega	1	120	25	145	15	130
Društvo invalidov, odprtje doma	1	70	0	70	35	35
Tomazinov pohod	1	16	8	24	4	20
Slikarska pot LILA-mozaik	1	50	0	50	50	0
skupaj	89	2455	273	2728	850	1878
skupaj	421	5273	9097	14370	9252	5118

4.5. Letni program v okviru izvajanja javne službe knjižnične dejavnosti

Knjižnica pretežen del svoje dejavnosti izvaja v skladu z določeno javno knjižnično službo, ki je tudi namensko financirana iz sredstev občinskega proračuna občin ustanoviteljic. Gre za delo in storitve v zvezi z gradivom, informiranjem, prireditvami, vseživljenjskim učenjem in kulturno dejavnostjo. Minimalni pogoji za delovanje so določeni v Pravilniku za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Najosnovnejša poglavja so:

- obseg gradiva – pogoj izpolnjujemo oz. je naša zaloga višja od 4,7 /1000 preb.
- prirast gradiva – ne izpolnjujemo minimalnih pogojev 250/1000 preb (dosegamo 201/1000 preb.)
- ustrezno razmerje nakupa med leposlovjem in poučnim gradivom - pogoj izpolnjujemo z obrazložitvijo, da kupujemo več leposlovja zaradi potupočne knjižnice (priporočilo je 60 % stroka /40 % leposlovje – dosegamo 50/50)
- ustrezno število zaposlenih strokovnih delavcev - minimalne pogoje izpolnjujemo (standardov pa ne);
- **ustrezne prostore – ne izpolnjujemo minimalnih pogojev za osrednjo knjižnico; potrebovali bi vsaj 1.200 m²**
- **ustrezno opremo – izpolnjujemo minimalne pogoje (standardov ne);**
- **ustrezno organizirano knjižnično mrežo in odprtost knjižnic – vse pogoje izpolnjujemo.**

Program knjižnične dejavnosti v okviru javne službe je za uporabnike brezplačen.

Za nemoteno delovanje programa oz. dejavnosti potrebujemo zagotovljene materialne danosti:

- zagotavljanje sredstev za plače zaposlenih,
- sredstva za materialne stroške in storitve
- sredstva za program knjižnice (za mat. in storitve).

Izvajanje javne knjižnične službe zagotovljata občini ustanoviteljici: Občina Litija in Občina Šmartno pri Litiji – skladno s sklenjenimi letnimi pogodbami o financiranju.

V letu 2019 so bile vse dogovorjene pogodbene obveznosti realizirane.

4.5.1 Letni program v okviru izvajanja storitev na trgu

Knjižnica lahko v skladu s sprejetim cenikom oddaja v uporabo svoje večnamenske prostore; to počnemo tako, da pri tem ne oviramo svoje osnovne dejavnosti.

Pridobljena sredstva nameni za razvijanje bralne kulture, za nakup gradiva: višina pridobljenih sredstev z oddajo prostorov v letu 2019 je bila 870 EUR, kar je za 142 EUR več kot v letu 2018.

Med druge prihodke za izvajanje dejavnosti javne službe prištevamo tudi sredstva članarin članov, zamudnin, stroškov fotokopiranja in storitev za občane – **teh je bilo 25.776** (kar je za 5.710 EUR manj oz. 18 % manj kot v letu 2018). Teh sredstev je manj, ker v letu 2019 nismo izvajali izterjav.

Pridobljena sredstva se namenijo za razvoj dejavnosti.

5. TEŽAVE PRI IZVEDBI PROGRAMA

Program načrtujemo prilagojeno – da ga lahko realiziramo v okviru svojih možnosti.

Omejujejo nas finančni okviri, prostor in dostopnost – torej so to tudi naše bistvene težave.

Prostorske težave v osrednji knjižnici se izkazujejo pri:

- (ne)dostopnosti za gibalno ovirane, starejše, invalidne osebe (ni dvigala, ni dovolj širokih prehodov med policami, ni dostopnih sanitarij oz. so ta zelo utesnjena);
- dodatnih polic na oddelke ne moremo nameščati – zato se gradivo kopiči v skladiščih;
- skladišča so premajhna (namenjena potujoči knjižnici, a skladiščimo tudi dvojnice knjig ter gradivo, ki je vezano na sezone: kriminalke, domača branja, poletno branje, študijsko gradivo, zbrana dela itd.)
- knjižnica zaradi zasičenosti z gradivom izgublja preglednost ter estetsko komponento;
- v knjižnici ni študijskih kapacitet (študentom, dijakom, ki prihajajo študirat oz. se dogovarjajo za inštrukcije namenjamo prostore v galeriji oz. drugih manj obiskanih prostorih - tihih študijskih kotičkov ni);

- na drugi strani so v knjižnici moteči obiskovalci, ki prihajajo k nam zaradi druženja, klepeta, interakcij - premajhen prostor sproža trk interesov med uporabniki;
- posebne zbirke gradiv niso primerno urejene (igrače, domoznanstvo);
- prostor na oddelku za izvedbo otroških prireditv postaja pretesen;
- oddelka za mladino ni mogoče primerno formirati (ga ločiti od cicibanov in prostora za izposojo);
- najbolj frekventen prostor ob izposojevalnem pultu postaja utesnjen (mamice z vozički, invalidi).

Težave pri razvoju informacijske opremljenosti knjižnice poglablja odsotnost razpisov za razvoj knjižnične dejavnosti na nacionalni ravni. Tako že nekaj let knjižnica sama posodablja informacijski sistem (od računalnikov za uporabnike do drugih bolj sistemskih omrežij).

Obe stavbi krajevnih knjižnic (Litija in Šmartno) sta energijsko potratni zato za ogrevanje/hlajenje porabimo veliko virov. Za odpravo težav je potreben sistemski pristop ustanoviteljic, občin financerk.

6. POSEBNOSTI / PRESEŽKI LETA 2019

Sodelovanje pri prireditvah lokalne skupnosti:

- občinska slovesnost Občine Šmartno (dedičina osebnosti),
- 90 letnica smrti Davorina Hostnika z odkritjem kipa.

Odmevni lastni dogodki:

- Sprehod po Grumovem Šmartnem ter 70 letnica smrti dr. Slavka Gruma,
- uspešen Tačkov festival,
- organizacija prireditve Kla-kla klasika /za promocijo branja med osnovnošolci.

Kot smo omenili pri kazalcih izposoje in nabave, smo s povečanjem sredstev za nakup gradiva dosegli, da je povečan prirast vplival na višjo izposojo – in s tem na zadovoljstvo bralcev, saj smo zmanjšali čakalne vrste za želeno gradivo.

Uredili smo okolico osrednje knjižnice (zasaditev) ter zamenjali vhodna vrata. Vir sredstev: presežek iz preteklih let.

Z Mestnim muzejem Litija smo se dogovorili za izposojo predmetov Petra Jereba (tudi klavir, ki smo ga hranili v knjižnici).

Dogovori tečejo za prestavitev zbirke SFA v Narodni muzej Slovenije. Sprostilo se bo nekaj prostora za domoznanstvo, zbirka pa bo bližje uporabnikom, ki se zanimajo zanjo.

Osvetlitev prireditvenih prostorov (nakup 2018) smo dopolnili s sistemom za ozvočenje (deljena investicija obeh občin) in tako omogočamo kvalitetnejše spremeljanje kulturnih dogodkov v obeh knjižnicah.

7. OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Knjižnica Litija je v letu 2019 poslovala skladno s sprejetimi načrti.

Nakup gradiva, financiranje poslovanja, izplačevanje osebnih prejemkov zaposlenih in financiranje izvedbe programa zavoda je potekalo skladno z načrti.

Skladno s sklepom zavoda (za gradivo vsaj 10.000 EUR in za razvoj dejavnosti oz. materialne stroške vsaj 10.000 EUR) smo opravili prenos pozitivnega poslovnega izida iz preteklih let za – nakup gradiva v višini 6.905 – iz presežka Občine Litija v višini 5.082 EUR ter iz presežka Občine Šmartno v višini 1.823 EUR.

Del presežka smo namenili za urejanje okolice osrednje knjižnice in zamenjavo oz. obnovo vrat: presežek Občine Litija višini 5.786 EUR, presežek Občine Šmartno v višini 427 EUR.

Poslovanje (naročila, dobavo in plačila obveznosti) skrbno spremljamo, da je knjižnica likvidna in poslovanje tekoče.

Leto smo zaključili s presežkom prihodkov nad odhodki 1.667 EUR. Poslovanje poteka s tekočim preverjanjem porabe sredstev in sprotnim preverjanjem med trenutnimi potrebami in začrtanimi smernicami dela in prilagajanjem le teh okoliščinam, ki nastanejo med letom.

8. VPLIV DELOVANJA KNJIŽNICE NA DRUGA PODROČJA

Ocenujemo, da je vpliv knjižnice na številna področja lokalne skupnosti pozitiven.

V aktivno članstvo je vključenih 23 % prebivalcev. Seveda knjižnico obiskuje več ljudi (niso vsi bralci/obiskovalci včlanjeni).

Gotovo knjižnica vpliva na kvalitetnejše preživljvanje prostega časa za ljudi, ki so dovzetni za obiskovanje naših prireditev in si izposojo gradivo.

Naše delovanje pozitivno vpliva tudi na številne lokalne projekte, kjer se povezujemo z ustanovami in društvi. Skupne so priprave prireditev, projektov, varstva in skrbi za dediščino ter splošno širjenje kulture.

Pomembno je tudi naše povezovanje z vzgojnimi in izobraževalnimi ustanovami ter opismenjevanjem otrok.

Knjižnica vztraja s promoviranjem knjižnic v manjših krajih obeh občin; čeprav majhne, skoraj neznatne knjižnične zbirke, v krajih, oddaljenih od večjih mestnih središč pomenijo poseben utrip, nujnost – tudi prvo vez s knjigo in knjižnico. Za nas je tu ključna podpora lokalne skupnosti, tako občine kot krajevnih skupnostih, ki prepozna pomembnost prisotnosti knjižnice v svojem kraju.

S svojim delovanjem knjižnica podpira vse nacionalne strategije razvoja (na področju gospodarstva, izobraževanja, zdravja, varstva okolja in družbene vključenosti posameznikov). Državljanom posredujemo pozive in jih opozarjam, da lahko nekatere potrebe zadovolijo v knjižnici in kakšne koristi lahko pričakujejo od tega, da jo obiskujejo:

- delovanje na področju vseživljenskega izobraževanja;
- zbirajo in posredujejo dokumente lokalne zgodovine in dokumente sodobnega življenja javne skupnosti – z domoznanstvom knjižnice vstopajo na področje kulturne dediščine;
- zagotavljanje splošnega dostopa do elektronskih gradiv javne oblasti (omogočanje demokratizacije družbe) ter pomoč pri uporabi teh gradiv;

- bibliopedagoško delo in andragoške dejavnosti za različne skupine uporabnikov, ki v končni fazi prinaša razvoj bralne kulture in informacijske pismenosti.

Vpliv naše dejavnosti na kvaliteto življenja je težko izmeriti, zaznavamo pa pozitiven odnos uporabnikov/članov/obiskovalcev, ki ji priznavajo vpliv na višjo kvaliteto njihovega življenja in raven zadovoljstva v življenju.

9. KADROVANJE IN ZAPOSLENI V KNJIŽNICI

9.1 Predstavitev zaposlenih po poklicih in področjih dela

V knjižnici je redno zaposlenih 11,5 javnih uslužbencev; 8 strokovnega kadra in 3,5 tehničnega kadra (direktorica, informatik, čistilka/manipulant, poslovna sekretarka); vsebine dela se prekrivajo in dopolnjujejo, saj delamo na več oddelkih, v dveh izmenah in na več lokacijah.

	Oddelek, služba	Delovno mesto, izobrazba	Področje dela	Ime in priimek zaposlenega
1	Uprava knjižnice	Direktorica, univerzitetna visokošolska	Strokovno vodenje javnega zavoda, načrtovanje dela, strokovno delo z uporabniki /prireditve, promocija	Andreja Štuhec
2	Oddelek za odrasle, domoznanstvo	Bibliotekarka, univerzitetna Visokošolska	Obdelava gradiva, katalogizacija, statistika, delo v domoznanstvu, delo z uporabniki, nabava gradiva	Erna Jurič
3	Oddelek za odrasle/mladino, obdelava gradiva,	Bibliotekarka, univerzitetna Visokošolska	Nakup gradiva, vsebinska obdelava, delo z uporabniki, delo v krajevni knjižnici	Majda Jurič Sirk
4	Oddelek za odrasle, obdelava gradiva	Bibliotekarka, Univerzitetna Visokošolska	Delo z bazami podatkov, vnos/ obdelava gradiva, info. služba, izobraževanje uporabnikov, prireditve, delo v krajevni knjižnici	Mateja Premk
5	Oddelek za mladino, nabavna služba (vodja nabavne službe in mlad. oddelka)	Višja knjižničarka, Višješolska izobrazba	Delo z mladimi, pedagoška in prireditvena dejavnost, načrtovanje nabave gradiva in poročanje, obdelava gradiva	Tatjana Renčelj
6	Oddelek za odrasle, prireditvena dejavnost, domoznanski oddelek,	Višja knjižničarka, Višješolska izobrazba	Delo z uporabniki, prireditvena dejavnost, obveščanje medijev in javnosti, informiranje uporabnikov, pisanje in raziskovanje domoznanskih vsebin	Aleksandra Mavretič
7	Izposoja gradiva,	Knjižničarka, Srednješolska	Delo z uporabniki, izposoja gradiva, izdelava statističnih poročil, blagajniško poslovanje, analiza in delo s člani	Cvetka Kokalj
8	Izposoja gradiva, vodenje potujoče knjižnice in vodja krajevne knjižnice	Knjižničarka, Srednješolska	Delo z uporabniki in zunanjimi sodelavkami knjižnice, priprava kolekcij za izposojevališča, izposoja na lokacijah	Vesna Burja
9	Izposoja gradiva, sistemsko delo z računalniško/strežniško mrežo knjižnice	Informatik Visokošolska	Delo z uporabniki, izposoja gradiva, delo v krajevni enoti, osnovno servisiranje računalnikov, odpravljanje napak, arhiviranje, načrtovanje razvoja IKT, podpora prireditveni in izobraževalni dejavnosti	Domen Merzel
10	Izposoja gradiva,	knjižničar Srednješolska	Delo z uporabniki, izposoja, vračilo gradiva, urejanje, arhiviranje mediateke in periodike, razstavna dejavnost	Matej Kračan

11	Urejanje prostorov knjižnice, pomoč pri organizaciji prireditvev, pomoč pri urejanju gradiva	Manipulant ½ , čistilka ½ srednješolska	Čiščenje prostorov knjižnice, pomoč pri organizaciji prireditvev, pomoč pri postopkih obdelave gradiva /zaščita	Branka Kokalj
12	Uprava knjižnice/domoznanski oddelek	Poslovna sekretarka, ½, višješolska, VI.	Kadrovske evidence, administracija/arhiviranje/digitalizacija organizacija prireditvev, domoznanstvo, sodelovanje z društvom, lokalno skupnostjo	Sonja Perme

9.1.1 Analiza kadrovanja

V letu 2019 ni bilo kadrovskih sprememb.

Delo poteka dokaj v skladu z načrti. Organizacijo med letom prilagajamo potrebam (terensko delo, prireditve, sodelovanja).

Pri obdelovanju gradiv in raziskovanju v domoznanskem oddelku opažamo kadrovsko podhranjenost za to dejavnost; opravljamo ga namreč: delno bibliotekarka, delno poslovna sekretarka, delno višja knjižničarka in delno direktorica (glede na zmožnosti in druge aktivnosti).

9.1.2 Ostale oblike dela

Delo v knjižnični mreži poleg redno zaposlenih javnih uslužbencev dopolnjujejo zunanje sodelavke – izposojevalke v potujoči knjižnici (gre za 10 lokacij v obeh občinah, kjer v povprečju dvakrat na teden gradivo izposojajo učiteljice, vzgojiteljice in druge sodelavke). Tem sodelavkam (po pogodbah prostovoljkam) povrnemo stroške za prevoz gradiva. Ta oblika dela je za nas najbolj ekonomična.

V knjižnici omogočamo tudi opravljanje dijaške in študentske prakse; v letu 2019 ni bilo prošenj za opravljanje prakse.

Knjižnica sodeluje v projektu delovne aktivacije brezposelnih oseb; večje skupine pod mentorstvom obiskujejo knjižnico, kjer jim pomagamo pri realizaciji vsebinskih sklopov njihovih nalog. Dogovorili smo se za aktivno sodelovanje (3 x tedensko) z eno udeleženko.

V sklopu prireditvene dejavnosti knjižnica sklepa avtorske pogodbe za sodelovanje pri: literarnih večerih, potopisnih predavanjih, izvedbi umetniških razstav, glasbenih točk na prireditvah. Tovrstna popestritev je nujna za kulturno raznolikost.

9.1.3 Izobraževanje

V letu 2019 so se zaposleni strokovni delavci izobraževali za osveževanje znanj in novosti za sistem Cobiss (osveževanje novosti), kot kolektiv smo izvedli izobraževanje za aktivno gašenje požarov in ter periodno izobraževanje začetno gašenje požarov.

Zaposleni so obiskali izobraževanje primerov dobrih praks knjižnic pri izvedbi mladinskih srečevanj. Vsi zaposleni smo odšli na strokovno ekskurzijo – Slovenske Bistrica (Žička kartuzija).

Znanje in novosti so zaposleni sproti pridobivali še pri: Zvezi splošnih knjižnic, v primerljivih knjižnicah in na nekaj krajsih seminarjih.

Sredstva porabljena za izobraževanje: 2.156 EUR.

9.1.4 Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem

Za sodelovanje z zunanjimi izvajalci se knjižnica odloči v primerih:

- računovodenje (Veza),
- varovanja in požarne varnosti (Sinet, Zarja, MOjDar);
- vzdrževanja računalniških, računovodskih, telefonskih omrežij (Nessaja, Vasco, Breskvar),
- vzdrževanje dvigala (Fekt),
- delno izposoja v potupoči knjižnici (prostovoljke s povrnjenimi potnimi stroški),
- obrtno-strokovnih opravil v zvezi z vzdrževanjem objektov in opreme (elektrika, vodovod, lesarsko-mizarska opravila, ključavničarstvo itd. – ker knjižnica nima hišnika opravimo povpraševanje in se odločimo po predloženih ponudbah),
- varovanje osebnih podatkov (Data info),
- medijsko oglaševanje (ATV, Geoss, Ra-KUM),
- pleskanje in vzdrževanje prostorov itd (po povpraševanju).

V večini primerov gre za pogodbeno določene aktivnosti, če gre za enkratne potrebe, pridobimo ponudbe in se odločimo za najugodnejše izvajalce.

10. DELOVANJE ENOT

10.1 Krajevna knjižnica Šmartno

Delovanje organizacijske enote Šmartno skušamo popestriti in spremeniti, saj opažamo trend zniževanja obiska, izposoje.

Po polletju smo spremenili odprtost: v sredo je knjižnica zaprta, v petek pa odprta dopoldan (do 15. ure). V četrtek smo podaljšali odprtost za 1 uro.

Knjižnica je odprta 4 dni v tednu, skupaj 28 ur na teden (kar je skladno s pravilnikom oz. še vedno več kot ta določa za krajevno knjižnico).

V prostorih krajevne knjižnice so uporabnikom omogočene storitve: uporaba računalnikov in interneta, izposoja vseh vrst gradiva, časopisna čitalnica, udeležba na prireditvah za otroke in odrasle (galerijski oz. prireditveni prostor), za uporabnike pripravljamo priporočilne sezname in razstave, izvajamo informacijsko ter svetovalno službo, knjižnico obiskujejo ciljne skupine (predšolski otroci, učenci OŠ, upokojenci, občasno tudi oskrbovanci Doma Tisje).

V knjižnici se pri izmenskem delu izmenjujejo 4 strokovni delavci. Enota ima določenega vodjo, ki skrbi za nemoteno delo oz. delo enote usklajuje z načrtovanim delom. V krajevni knjižnici imamo eno manjše skladišče za knjige, kamor razporejamo dvojnice oz. sezonsko gradivo (počitniško branje, domače branje itd.), saj je police potrebno že sproščati in prazniti.

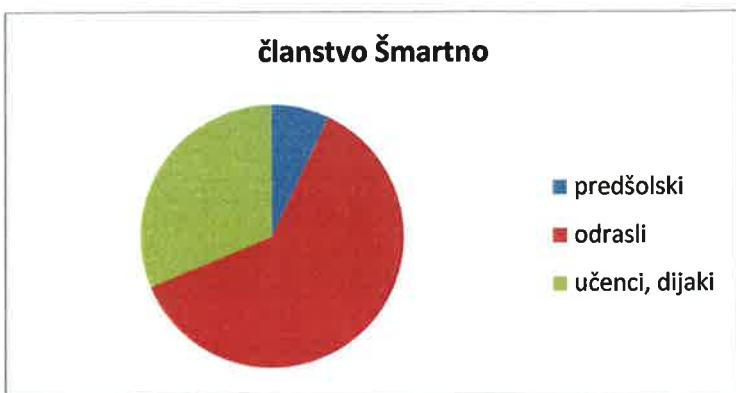
Prostore knjižnice uporabljajo lokalna društva in skupine (DU Šmartno, prostovoljci), člani Univerze za tretje življenjsko obdobje.

V letu 2019 se je izposoja in obisk zaradi izposoje povečala tako v osrednji knjižnici kot v potupoči knjižnici, v krajevni enoti Šmartno pa ne.

Izposoja je manjša za 10 %, obisk zaradi izposoje pa prav tako.

Pri analizi izposoje smo ugotovili, da izposodimo precej več gradiva za odrasle kot za otroke.

Zato smo analizirali tudi članstvo v tej krajevni enoti in ugotovili, da je v Šmartnem 61 % odraslih članov ter 39 % predšolskih in šolskih otrok.

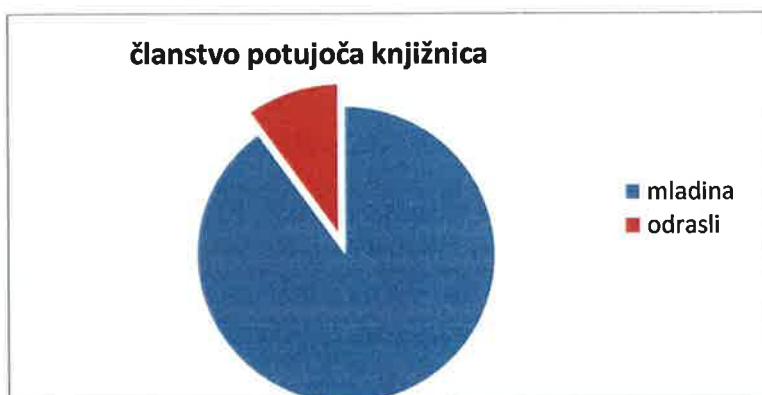


V mreži celotne knjižnice pa je struktura drugačna: včlanjenih imamo 60 % mladine in 40 % odraslih.

10.2 Kolekcijska potujoča knjižnica

Kolekcijska potujoča knjižnica v dogovoru z občinama in s krajevnimi skupnostmi deluje v različnih krajih, knjižnica Litija pa pripravi kolekcije od 200 do 1000 enot (lahko tudi več) in jih večkrat letno zamenja. Večina izposojevališč je namenjena osnovnošolcem, želimo pa si, da bi nas obiskovali tudi odrasli (predvsem v Gabrovki in na Vačah).

Imamo namreč samo 10 % odraslih članov – 60 v Gabrovki in 13 na Vačah.



Statistika kolekcijske potujoče knjižnice:

Izposojevališče	Obiski			izposoja			člani		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Dole	648	610	389	917	930	902	61	67	67
Gabrovka	3078	1.300	1.745	8455	8.366	8.785	184	168	185

Jevnica	762	657	692	1799	1.317	1.448	55	52	53
Jevnica-vrtec	609	448	470	1169	961	914	40	42	40
Polšnik	688	778	748	1755	1744	1449	36	33	29
Primskovo	282	290	305	556	490	530	32	18	28
Sava – šola	417	320	429	912	643	854	32	33	26
Št. Poljane	576	616	491	865	954	870	28	25	25
Vače	1464	1.116	1.244	4849	3.311	3.959	138	124	123
Velika Kostrevnica	441	411	483	1189	923	1158	37	34	42
*Dom Tisje									
Hotič	407	452	178	524	599	363	43	42	42
Skupaj	8.061	6.998	7.174	23.000	20.238	21.232	686	638	660

*v Domu Tisje ne beležimo statistično obiska in izposoje, prav tako ne aktivnih članov, je pa knjižnica na voljo uporabnikom glede na potrebe, možnosti oz. utrip dejavnosti.

Avtomatisirana izposoja poteka v Gabrovki in na Vačah; več je odprtosti, gradiva, ker prostori to omogočajo, primerno je tudi zaledje prebivalstva. Posledično imamo več aktivnih članov (185 skupaj), višjo izposojo; obiskujejo nas tudi odrasli člani (59 aktivnih). Delujemo (od 2016) v prostorih nekdanje Pošte Gabrovka; najemna pogodba se je novembra podaljšala za 3 leta. Izposojevališče deluje v večjem obsegu kot drugi, številke so v letu 2019 boljše kot v letu 2018 – dobro teče sodelovanje s šolo in vrtci.

Tudi na Vačah poteka avtomatisirana izposoja, knjižnica, ki je v šoli, je odprta dvakrat tedensko in ima lasten dostop oz. vhod. Šola omogoča delovanje v lepih in primernih prostorih, žal krajani ne izkoriščajo ponujenih možnosti in je izposoja kljub dobrim pogojem skromna.

Jevnica ima dolgo tradicijo v potujoči knjižnici; knjižnica deluje v prostorih PŠ Jevnica, dodatno pa tudi v vrtcu na pobudo zunanje sodelavke, vzgojiteljice.

Na Dolah potujoča knjižnica deluje v osnovni šoli. Izposoja se s pomočjo učiteljic; če bo na Dolah priložnost (volja) pridobiti nove prostore, bi bilo knjižnično dejavnost zelo primerno umestiti tako, da bi lahko imeli tudi odrasle obiskovalce.

Vsa druga izposojevališča (Velika Kostrevnica, Sava, Štangarske Poljane, Primskovo) delujejo v podružničnih šolah, kjer posebnih prostorov nimamo na voljo, vendar pa z iznajdljivostjo sodelavk-učiteljic (vzgojiteljic) in posluhom šol za našo dejavnost vztrajamo s potujočo knjižnico.

Na Polšniku je knjižnici namenjen manjši, a lepo opremljen prostor v šoli. Obiskujejo jo učenci, pri odraslih uporabnikih nismo bili odmevnejši.

V PŠ Hotič zaradi prostorske stiske (kot na Dolah) lahko delujemo le z manjšo zbirkо, a smo jo vseeno ponudili učencem. Lani je zaradi kadrovskih menjav (odsotnosti) izposoja potekala okrnjeno. To odražajo tudi številke. Kljub temu bomo obliko dela skušali čim prej ponovno aktivirati.

Poseben status ima izposojevališče v Domu Tisje (od leta 2011). Poimenovali smo ga Knjižnica ob potoku. Knjižnico so ob adaptaciji gradu v lanskem letu preselili in na novo opremili. Gradivo, ki ga Knjižnica Litija nima evidentiranega v svoji zbirki, smo pa pomagali gradivo urediti in prilagoditi uporabnikom. Po izraženem interesu ga izposoja zaposleni oz. prostovoljka v domu Tisje. Knjižnica Litija za stanovalce Doma Tisje pripravlja prilagojene oblike dela, srečevanj z uporabniki, v knjižnici potekajo bralne ure z višjo knjižničarko iz naše ustanove.

Pri zainteresiranih šolah oz. izposojevališčih pripravljamo tudi pravljične ure: enkrat mesečno jih organiziramo na Vačah, na Primskovem jo po dogovoru izvaja izposojevalka. V Gabrovki smo zabeležili zelo slab obisk v popoldanskem času, zato smo se odločili, da pravljičarka obiskuje vrtce.

Delo izposojevalk koordinira vodja dislociranih enot, ki tudi pozna specifiko posameznih področij, pripravlja kolekcije zanje, obdeluje statistiko in pomaga pri reševanju strokovnih in organizacijskih težav.

11. INVESTICIJE

Skladno z načrtom dela oz. fin. načrtom smo za investicije oz. vzdrževanje skupaj porabili 10.000 EUR. Z Občino Litija smo uskladili porabo sredstev za 6.000 (prvotno načrtovanih 10.000). Podpisani je bil tudi aneks k pogodbi o financiranju.

Porabljena investicijska sredstva Občine Litija v Knjižnici Litija (6.000 EUR)

1. Računalniki 2 kom, dobavitelja Joško Rozina s.p. rač. Št. 19-310-0025 z dne 26.2.2019 v znesku **1.363,96 €**,
2. RFID delovna postaj, dobavitelja ZELINKA & sinovi d.o.o., rač. št. 19-0953 z dne 18.3.2019 v znesku **830,82 €**,
3. Knjižnična oprema (arhivski regal), dobavitelja Trevis d.o.o., rač. št. 190520 z dne 10.5.2019 v znesku **406,26 €**.
4. Delovni stoli 4 kom, dobavitelja Pisarniški stoli Pivk d.o.o., račun št. 2019-00602 z dne 5.9.2019 v znesku **1.016,81 €**
5. Hladilnik 1 kom, Merkur – **240,00**
6. Kamera za video nadzor (zunanja), **558,76** – Joško Rozina
7. Oprema za ozvočenje prostorov, več kosov: Aljaž Grom, dne 18.11.2019, račun 2019-045, delno – v znesku: **1.600 EUR**.

Porabljena investicijska sredstva Občine Šmartno pri Litiji v Knjižnici Litija (4.000 EUR)

1. Računalnik 1 kom, dobavitelja Joško Rozina s.p. rač. Št. 19-310-0025 z dne 26.2.2019, v znesku **681,98 €**.
2. Mrežno stikalo, dobavitelja Joško rozina s.p. rač. št. 19-310-0048 z dne 1.4.2019, v znesku **249,19 €**.
3. Delovni stoli 2 kom, dobavitelja Pisarniški stoli Pivk d.o.o., račun št. 2019-00602 z dne 5.9.2019, v znesku **508,40 €**.

4. Konferenčni stoli – 15 kosov; dobavitelj Pisarniški stoli PIVK, (račun št. 2019-00809, dne 26.11.2019), v znesku: **432,28 EUR.**
5. Usmerjevalnik – router (1 kos), dobavitelj Integralis (račun: 2019150344), v znesku: **1.105,16 EUR.**
6. Prenosni računalnik, 1 kos, dobavitelj Comstrok do.o., datum 26.11.2019, račun 20199013, v znesku **289,99 EUR.**
7. Oprema za ozvočenje prostorov, več kosov, dobavitelj Aljaž Grom, dne 18.11.2019, račun 2019-045, v znesku **817,40 EUR.**

12. PROJEKTI

12.1 IKT oprema

Večjih projektov nismo izvedli. Zamenjali smo iztrošene posamične računalnike, ozvočili prireditveni prostor ter opravili zamenjavo za posamične okvare (router, mrežno stikalo) ter dodali dodatno rfid ploščo za obdelavo in konverzijo gradiva.

Kupili smo 4 bralnike in jih namenili za izposojo uporabnikom in s tem podprli uporabo e-gradiv.

12.2 Projekti spodbujanja bralne kulture

Gre za našo temeljno dejavnost, ki si jo razdelimo v sklope oz. ciljne publike, kot vsakoletne časovno določene akcije. Nekatere akcije so del nacionalnih projektov, druge so naše lastne.

Temeljni projekt za spodbujanje bralne kulture pri predšolskih in šolskih otrocih ostaja **bralna značka**; predšolski otroci berejo skupaj s starši. Osnovnošolska bralna značka je tradicionalna bralno-kulturna manifestacija. Knjižnica Litija koordinira akcijo in poskrbi za nagrado, bralno majico z izvirnim motivom; v letu 2019 smo ponatisnili motive iz preteklih let.

V projektu je sodelovalo 227 predšolskih otrok (8 več kot lani), ter 1260 šolarjev (8 manj kot lani). Številka vseh sodelujočih je ostala na enakem nivoju kot lani. Po dogovoru (jesenski sestanek s šolskimi knjižničarkami in mentoricami) smo se dogovorili, da bo oblika organizacije bralne značke ostala enaka.

Projekt je stal 4.009 EUR, zanj smo pridobili 1.370 EUR donacijskih sredstev.

Tačkov festival – osmi - je bil petdneven in je povezal litijske kulturne ustanove, ki so vsaka za svoje področje pripravile spoznavanje kulture in jo povezale z zabavo, znanjem in radovednostjo. Festival je postal stalnica v litijsko-šmarskem kulturnem okolju. Udeležujejo se ga učenci, predšolski otroci in družine – na zaključni petkovi popoldanski prireditvi.

Projekt »**Rastem s knjigo**« je plod sodelovanja z Javno agencijo za knjigo oz. Ministrstvom za kulturo (udeležencem podarijo knjigo). Cilj projekta je, da splošno knjižnico obiščejo vsi sedmošolci ter dijaki prvih letnikov gimnazije in pri tem spoznajo njeno delovanje. Nekatere knjižnice pripravimo tudi srečanje z avtorji – v šolskem letu 2019/20 se je šmarska šola odločila za druženje z ustvarjalko Ido Dolšek, učenci šol Litija in Gradec pa so se družili z Janjo Vidmar, katere delo so otroci tudi brali. Knjižnica je poskrbela za informiranje o e-branju in promocijo e-bralnikov.

To so priložnosti, ko pokažemo živo in umetniško vez med ustvarjalci in knjižnico.

Projekt Poletavci – akcijo smo izpeljali šesto sezono. Spodbuja k poletnemu branju – vsaj 30 minut na dan, 30 poletnih dni. Pridružili smo se območni mreži knjižnic, koordinacija MKL, ter z nagradami, spodbudnimi sloganji in zaključno prireditvijo k sodelovanju pritegnili 88 otrok, 18 več kot leto pred tem. Z zaključkom projekta smo obogatili prvi Festival medgeneracijskega povezovanja občine Litija v starem mestnem jedru.

Med poletnimi počitnicami smo učencem ponudili **Sredina pravljična druženja**; pripravljali smo druženja z delavnicami in pravljicami o živalih. Obisk je bil skromen – včasih le 2 ali 3 otroci, zato razmišljamo o spremembah oz. ukinitvi.

Najmlajšim iz oddaljenih območij naših občin knjižnica omogoča stik s knjigami in pravljicami z obliko dela **Knjižničarka na obisku**. V letu 2019 smo nadaljevali obiskovanje vrtcev in šol, ko jim knjižničarka predstavi tudi knjižne novosti, število srečanj se povečuje – imeli smo 21 srečanj v vrtcih na terenu (leto pred tem 19).

Za učence zadnje triade smo si zamislili projekt spodbujanja bralne kulture z rap koncertom. Pridružili so se jim še gimnaziji. V športni dvorani Pungrt, ki smo jo lahko brezplačno uporabili, smo 6.9. pripravili dogodek Kla kla klasika z Igorjem Saksido in raperjem Trkajem. Dogodka (koncerta s poezijo) se je udeležilo okoli 1.000 učencev in dijakov (Litija in Šmartno).

Za odrasle bralce nadaljujemo projekt bralne značke za odrasle Srčni bralec – delno tudi zato, ker se izvaja na področju, kjer se uporablja znamka Srce Slovenije. Za projekt pripravimo zgibanko s priporočilnim seznamom in ga zaključimo v pomladnjem obdobju – v mesecu knjige – aprila z literarnim večerom.

Izdajanje literarne revije Regrat je promocija ustvarjalnosti – pisanja za odrasle. Predvsem lepo sodelujemo z literarno sekcijo društva Lila in Društva upokojencev Litija. V letu 2019 smo izdali eno številko, ki je bila tematska – Sava.

12.2 Delo domoznanskega oddelka 2019

Aktivnosti domoznanskega oddelka so različne: zbiranje, evidentiranje in obdelava gradiva, kulturni dogodki, spominske slovesnosti, popisovanje in raziskovanje ustnih virov, povezovanje.

Naš izziv je zbrane vsebine primerno predstavljati in popularizirati javnosti.

Domoznanstvo smo intenzivnejše, a vendar nevsiljivo začeli promovirati tudi skozi družbena omrežja.

Dopolnjevali in popravljali smo leksikografske zapise na portalu Obrazi srca Slovenije; trenutno je na bazi 225 zapisov; lani smo dodali 3 nove in nadgradili 20 obstoječih. Zabeležili smo 11 % višji obisk tega spletnega mesta.

V letu 2019 smo na Portal Kamra umestili novo zbirko – Rastoča knjiga Primskovo.

Vse zbirke, imamo jih 12, je obiskalo oz. jih spoznavalo 17.679 obiskovalcev – kar je 27 % manj kot v lanskem letu. Tehtnega vzroka za zmanjšanje ne poznamo, sklepamo pa, da je treba pisati bolj 'zanimive' zgodbe iz naše preteklosti.

Še vedno pa sodi naša zbirka Valvazorjev trg v Litiji med bolj obiskane zbirke v Sloveniji (14 mesto).

Organizacija	Naziv	Stevilo ogledov
Mariborska knjižnica	Po sledah Tovarne avtomobilov in motorjev Maribor (TAM)	18.137
Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica	Nova Gorica: Zgradili smo mesto	16.528
Knjižnica Domžale	Rokodelci in umetniki Moravške doline	14.275
Pokrajinski arhiv Maribor	Maribor v letu 1965	13.319
Gorenjski muzej	Pozdrav z Gorenjske: Zbirka starih razglednic Gorenjskega muzeja	12.440
Mestna knjižnica Ljubljana	Arhiv negativov na steklih Oddelka za geografijo	10.574
Osrednja knjižnica Celje	Mesto v objemu voda - poplave v Celju v 20. stoletju	9.823
Mestna knjižnica Izola	Zanimivi Izolani	9.309
Pokrajinski arhiv Maribor	Vodni stolp v Mariboru in gradnja elektrarn na Dravi	9.168
Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper	Obrazi Kopra	8.110
Knjižnica Ivana Potrča Ptuj	Pustni liki Ptuja in okolice	7.802
Kosovelova knjižnica Sežana	Zbirka starih razglednic Kosovelove knjižnice Sežana	7.758
Knjižnica Logatec	Andrej Žigon (9. 1. 1952-16. 7. 2003)	7.745
Knjižnica Litija	Valvazorjev trg v Litiji	7.298
Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota	Prekmurska kulinarika	6.746
Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica	Zbirka starih razglednic v Goriški knjižnici	6.012
Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto	»Machova dedičina pod Gorjanci«	5.941
Knjižnica Ivana Potrča Ptuj	Ptuj in Ormož z okolico na razglednicah	5.881
Osrednja knjižnica Celje	Po 140-letni poti gasilstva v Celju	5.838
Knjižnica Makse Samsa	Ilirska Bistrica z okolico na razglednicah	5.758

Domoznanski dogodki so bili naslednji:

- Spominski večer Nace Simončič (gost Mitja Ritmanič, lutkovni tehnolog),
- Jože Meglič, spominska razstava ob 80-letnici rojstva z dogodkom,
- Davorin Hostnik, spominska prireditev ob 90-letnici smrti z odkritjem kipa na šmarskem trgu,
- Sprehod po Grumovem Šmartnem, literarni dogodek ob 70-letnici smrti,
- Anton Medved, spominska prireditev ob 150-letnici rojstva, Konjšica;
- Jurij Humar, slovesnost ob 200 letnici rojstva, Primskovo,
- Ferdo Tomazin, spominski pohod ob 150-letnici rojstva.

V duhu domoznanstva smo pridobivali gradivo za različne tematike (razglednice, zbirke DVD-jev, umeščali gradivo na strežnik – digitalizacija, sodelovali z RTV – oddaja Spomini in drugo).

Na svoj način domoznanstvo promovira tudi naša prireditev Zanimiva znanost s predstavivami delovanja naših občanov, smo pa znanje s tega področja vključili tudi v vsebino šmarske občinske prireditve in tako naredili nekaj za popularizacijo domačih osebnosti.

12.3 Prostovoljstvo

K prostovoljnemu delu v knjižnici lahko prištevamo delovanje naših izposojevalk na terenu v potujoči knjižnici (ki jim izplačujemo potne stroške za prevoz gradiva) ter delovanje članov sveta knjižnice.

Druge oblike dela na prostovoljni osnovi se v knjižnici žal ne izvajajo.

13. SODELOVANJE

Splošna knjižnica je institucija, ki ne more kvalitetno opravljati svojega poslanstva brez intenzivnega sodelovanja z drugimi institucijami in posamezniki v okolju, v katerem deluje.

Zavod za kulturo, mladino in šport in turizem Litija (soorganizacija prireditev, festivala, podpora U3 itd.).

Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno.

Univerza, ki jo je knjižnica ustanovila, je ostala tesno povezana z nami. Knjižnica univerzi še naprej zagotavlja osnovne pogoje za delovanje: ima sedež v Knjižnici Litija, člani imajo brezplačno uporabo prostorov za izobraževanje in delo, opremo za vodenje društva in tudi siceršnjo podporo delovanju (administracija – sofinanciranje dela materialnih stroškov – kopiranje za študijske krožke v znesku 570 EUR/leto, koordinacija, obveščanje, skupni dogodki).

Javni zavod Bogenšperk – skupno načrtovanje in izvedba kulturnih in občinskih dogodkov v Občini Šmartno.

Izobraževalni Center Geoss: knjižnica in IC Geoss sta partnerski instituciji pri srednješolskem in visokošolskem izobraževanju odraslih – povezovanje teče tudi v projektu Socialna aktivacija brezposelnih oseb.

Društva upokojencev obeh občin: knjižnica omogoča brezplačno souporabo prostorov, predvsem pa s sodelovanjem skrbi za kulturno bogatitev njihovih pestrih sekcij; prihaja tudi do sodelovanj pri načrtovanju prireditev.

Vrtci obeh občin: knjižnica spodbuja zgodnje opismenjevanje predšolskih otrok in srečevanje s knjigo ter knjižno vzgojo. Pripravljamo tudi cici BZ in druge natečaje povezane z branjem; oddaljenim vrtcem omogočamo obiske knjižničarke.

Osnovne šole obeh občin in Gimnazija Litija:

Projekti za širjenje bralne kulture (BZ, bibliopedagoške ure s poudarkom na lokalni zgodovini in umetnosti), skupni nastopi na prireditvah, spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja (Rastem s knjigo, prostovoljstvo itd.)

Društvo LILA (Litijski likovni atelje): povezujemo se pri preglednih skupinskih in individualnih razstavah članov društva; skupaj načrtujemo kulturne prireditve ter sodelujemo pri natečajih in razpisih.

Knjižnica redno sodeluje v založniških projektih domačih avtorjev (jezikovni pregledi, pomagamo pri iskanju virov, predstavitev publikacij, pišemo spremne besede in podobno).

Sodelovanje je utečeno teklo še z: JSKD OI Litija, Dom Tisje, VDC Zagorje – enota Litija, Razvojni center Srca Slovenije, Društvo invalidov, Sadjarsko in vinogradniško društvo, Društvo diabetikov in druge humanitarne organizacije ter s številnimi kulturnimi društvami obeh občin.

Na strokovnem področju poteka sodelovanje na lokalnem in nacionalnem nivoju.

Nacionalno je knjižnica vpeta predvsem v povezovanje z institucijami povezanimi z razvojem knjižnične dejavnosti: IZUM, NUK, MKL, ZBDS, Združenjem splošnih knjižnic in posamičnimi knjižnicami, kjer predvsem iščemo dobrih praks in nasvetov za delo z uporabniki.

Lokalno knjižnica ohranja stik s šolskimi knjižnicami – čeprav je njihovo poslanstvo ciljno osredotočeno na šolarje, se dobro usklajujemo za svoje naloge in delovanje; priprava projektov bralne značke, obiskov knjižnice in promocijo knjižne vzgoje.

14. OBJAVE KNJIŽNICE in knjižnica v medijih

Objave knjižnice so naše lastne in objave drugih medijev o nas.

Lastne objave:

Mesečni napovednik prireditev - v tiskani obliki ga pošiljamo približno 70 uporabnikom. V elektronski obliki ga posredujemo naslovnikom, ki so nam oddali svoje stike in jih tudi dovolili; objavimo ga tudi na spletni strani knjižnice.

Knjižni čar – letni bilten knjižnice o najvidnejših dogodkih in delu knjižnice (nekaj izvodov natisnemo, ponudimo ga tudi v elektronski obliki na domači strani).

Led pano – oglaševanje dogodkov na panoju Mestne skupnosti Litija.

Domača stran knjižnice – na njej skrbimo za objavo vseh pomembnih informacij o delovanju, organizaciji, odprtosti, spremembah, prireditvah, novostih.

Obvestila o našem delu pošiljamo tudi na druge lokalne portale. Skrbimo tudi za pojavnost in ažurnost na družabnih omrežjih: profil FB, Instagram.

O našem delu, dosežkih in posebnostih občasno pišemo v strokovni reviji Knjižničarske novice.

Knjižnica večinoma sama skrbi za svojo podobo v javnosti, medijih. Pripravljamo tedenska poročila, najave, komentarje svojega delovanja, novosti, ki jih potem posredujemo posameznim uredništvom oz. portalom, ki jih objavljajo po uredniški presoji.

Z nekaterimi mediji imamo sklenjene letne pogodbe: ATV Signal, Radio Geoss, Radio Kum-Aktual. Občinski glasili Občan in Krajevne novice objavljata po svojih prostorskih zmožnostih.

Sodelovanje z ATV signal je pomembno zaradi pridobivanja lastnih domoznanskih vsebin in hkrati arhivskih vsebin knjižnice, ki so na takšen način digitalizirane.
Pojavljanje knjižnice v medijih je pomembno in nujno.

15. ZAKLJUČEK

Leto 2019 je bilo za knjižnico stabilno.

Negativni kazalci povezani z bračno kulturo (izposoja, obisk, članstvo) minulih let so nas spodbudili, da smo za nakup gradiva namenili več sredstev – z namenom zagotoviti več izvodov gradiv.

Pri obisku in izposoji smo z dvigom številk že lahko bolj zadovoljni, vendar si želimo premikov tudi pri članstvu. Knjižnica je pred časom že imela več kot 5 tisoč aktivnih članov, kar je pomenilo 25 % populacije. Želimo si, da bi znova dosegli te številke.

Da bi to dosegli, je nujno povezovanje pri spodbujanju bralne kulture. Želimo si doseči, da bi osnovnošolci brali dlje in več.

Ponudba gradiva je prvi kriterij, s katerim želimo prepričati, strokovnost zaposlenih, je drugi, zanimive in zanesljive storitve in dejavnost so tretji, primerni prostori in oprema pa četrti, a žal bomo pri tem potrebovali konkretno podporo ustanoviteljev.

Z urejeno in kulturno podobo knjižnica izpričuje svoje poslanstvo.

Obiskovalci so bili zadovoljni z dosedanjim delom, vendar je nujno, da jim ponudimo več.

Prepričani smo, da se bodo ustanovitelji strinjali, da smo na pravi poti.

Litija, 20. februar 2020

Poslovno poročilo pripravila:



Andreja Štuhec,
direktorica Knjižnice Litija

univ. dipl. novinarka, višja bibliotekarka

B) RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodski izkazi Knjižnice Litija (v nadaljevanju zavod) za leto 2019 so izdelani v skladu s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

Knjižnica Litija je na podlagi Odredbe o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskega proračuna evidentirana v skupino **posrednega uporabnika proračuna občine**. Po Zakonu o računovodstvu ter Pravilniku o enotnem kontnem načrtu pa še med pravne osebe javnega prava, in sicer kot **določeni uporabniki enotnega kontnega načrta**.

RAČUNOVODSKO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJE PRILOGE:

1. Priloge iz Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava:
 - a) Bilanca stanja (priloga 1)
 - b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (priloga 1/A)
 - c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (priloga 1/B)
 - d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov (priloga 3)
 - e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (priloga 3/A)
 - f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (priloga 3/A-1)
 - g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (priloga 3/A-2)
 - h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (priloga 3/B)

1. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA

Bilanca stanja je računovodski izkaz, ki vsebuje podatke o stanju sredstev in obveznosti do njihovih virov na zadnji dan tekočega in zadnji dan predhodnega obračunskega obdobja.

NAZIV KONTA	2018	2019	INDEKS
DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	784.692	776.824	99
KRATKOROČNA SREDSTVA IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	85.863	79.844	93
ZALOGE	0	3.397	
AKTIVA	870.555	860.065	99
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	34.106	43.460	127
LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	836.449	816.605	98
PASIVA	870.555	860.065	99

1.1. SREDSTVA

1.1.1 DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju so:

- nepremičnine,
- oprema in druga opredmetena osnovna sredstva.

Med **nepremičnine** spadajo zemljišča in gradbeni objekti. Zgradba Knjižnice Litija je razglašena za kulturni spomenik in se zato ne amortizira. Nabavna vrednost zgradbe znaša 647.920 EUR. V letu 2016 je zavod dobil v upravljanje tudi Krajevno knjižnico v Šmartnem, katere sedanja vrednost na dan 31.12.2019 znaša 99.177 EUR.

Neopredmetena dolgoročna sredstva predstavljajo dolgoročne premoženske pravice, kot so računalniški programi, ki so namenjeni opravljanju posameznih funkcij za obdobje daljše od 12 mesecev. Novih nabav v letu 2019 ni bilo.

Nabavna vrednost **opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev** se je v letu 2019 povečala za 101.888 EUR, in sicer za opremo in drobni inventar v višini 12.672 EUR in za knjižno in neknjižno gradivo v višini 89.216 €.

Drobni inventar z dobo uporabnosti krajšo od enega leta je odpisan 100% ob oddaji v uporabo. Drobni inventar z življenjsko dobo, daljšo od enega leta, se v skladu s 45. členom Zakona o računovodstvu prav tako odpiše v celoti ob nabavi. Opredmetena osnovna sredstva se redno odpisujejo, z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja. Uporabljenе letne amortizacijske stopnje so predpisane s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list, št. 100/15).

V letu 2019 smo nabavili opremo in drobni inventar v višini 12.672 EUR.

Inventarna številka	Nabavna vrednost v EUR	Datum nabave	Naziv OS	SM
1045	681,98	15.03.2019	RAČUNALNIK	2
1046	681,98	15.03.2019	RAČUNALNIK	1
1047	681,98	15.03.2019	RAČUNALNIK	1
1051	830,82	25.03.2019	DELOVNA POSTAJA RFID	1
1061	1.600,64	01.12.2019	OZVOČENJE Cameo CONTROL	1
1062	817,40	01.12.2019	OZVOČENJE	2
1063	1.105,16	01.12.2019	USMERJEVALNIK CHECKPOINT730	2
1064	558,76	15.12.2019	SNEMALNIK Z DVEMA KAMERAMA	1
1044	151,56	20.01.2019	ČITALNIK ČRTNE KODE	1
1048	155,20	15.03.2019	TISKALNIK STAR	1
1049	268,40	30.03.2019	LUČI - REFLEKTORJI	1
1050	329,40	30.03.2019	LUČI - REFLEKTORJI	1
1052	249,19	15.04.2019	STIKALO MREŽNO	2
1053	232,00	01.05.2019	PREDALNIK S TREMI PREDALI IN PULTOM	1
1054	270,00	01.05.2019	PREDALNIK S TREMI PREDALI IN PULTOM	1
			PREDALNIK Z DVEMA PREDALOMA IN	
1055	270,00	01.05.2019	PULTOM	1
1056	406,26	20.05.2019	ARHIVSKI REGAL	1
1057	206,55	15.06.2019	BRALNIK inkBOOK Lumos-K	1
1058	508,40	10.09.2019	STOL PISARNIŠKI	2
1059	1.016,81	10.09.2019	STOL PISARNIŠKI	1
1060	247,90	05.11.2019	HLADILNIK	1
1065	432,28	30.11.2019	STOL KONFERENČNI	2
1066	289,99	30.11.2019	RAČUNALNIK PRENOSNI	2
1067	335,00	15.12.2019	BRALNIK inkBOOK Prime HD-K	1
1068	69,99	02.04.2019	INDUKCIJSKA PLOŠČA	1
1069	79,99	23.10.2019	MIZA JEDILNA	1

1070	97,00	30.11.2019	MIZA KLUBSKA	1
1071	97,00	30.11.2019	MIZA KLUBSKA	1
SKUPAJ	12.671,64			

Nakup knjižničnega gradiva je eden od najpomembnejših projektov knjižnice, a namenska sredstva prikazujemo ločeno, in sicer med opredmetenimi osnovnimi sredstvi in obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od občin.

KNJIŽNIČNO GRADIVO 2019	KNJIGE v EUR	SERIJSKE v EUR	NEKNJIŽNO v EUR	E-KNJIGE v EUR	SKUPAJ v EUR
Ministrstvo za kulturo	14.660	1.335	892	1.462	18.349
Občina Litija	31.348	3.495	1.217	1.640	37.700
Občina Šmartno pri Litiji	11.615	1.590	213		13.417
Lastna sredstva	15.453			1.452	16.905
Donacije- podarjene knjige	2.882	19	160		3.061
SKUPAJ GRADIVO:	75.958	6.439	2.481	4.554	89.432

Po zapisniku o popisu osnovnih sredstev smo izločili iz uporabe opremo, ki ni več uporabna oziroma je dotrajana v nabavni vrednosti in popravku vrednosti 5.346 EUR. Odpisali smo zastarelo opremo, računalnike s programsko opremo, stoli, štedilnik, cd izložba...

V letu 2019 se je redno odpisovalo knjižno gradivo v vseh enotah. Skupna vrednost odpisanega gradiva v vseh enotah je za 24.990 EUR, 2.579 izvodov knjižnega gradiva in 324 izvodov neknjižnega gradiva). Od tega je 1404 izvodov knjig in 9 izvod neknjižnega gradiva brez vnosa cene (večinoma gre za darove in nepopolne zapise iz starejših baz), njihova vrednost pa je bila izračunana na osnovi povprečne cene gradiva v letu 2019, 16,80 EUR za knjige in 12,04 EUR za neknjižno gradivo (glede na starost gradiva).

Izračun vrednosti odpisanega gradiva brez cene za leto 2019 temelji na starosti gradiva in na osnovi povprečne cene gradiva v letu 2019:

- za gradivo brez datuma nabave in gradivo starejše od 20 let (10 % povprečne cene gradiva v letu 2019); za knjige 1,68 EUR, za neknjižno gradivo 1,20 EUR,
- za gradivo staro med 10 in 20 let (30 % povprečne cene gradiva v letu 2019); za knjige 5,04 EUR, za neknjižno gradivo 3,61 EUR,
- za gradivo staro do 10 let (75 % povprečne cene gradiva v letu 2019); za knjige 12,60 EUR, za neknjižno gradivo 9,03 EUR.

Med druga opredmetena osnovna sredstva smo uvrstili umetniške dela, kot so umetniške slike in kipi.

1.1.2 KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Stanje denarnih sredstev v blagajni na dan 31. 12. 2019 znaša 526 EUR.

Denarna sredstva na računi ter dobroimetja pri bankah in drugih finančnih ustanovah, so odprta pri Upravi za javna plačila, in znašajo 77.193 EUR na dan 31. 12. 2019.

Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo 45 EUR.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo 1.249 EUR na dan 31. 12. 2019, in sicer so to terjatve do soustanoviteljice Občine Šmartno pri Litiji za gradivo. Terjatve so bile usklajene z izpisom odprtih postavk.

Med **drugimi kratkoročnimi terjtvami** izkazujemo akontacije za davek od dohodka pravnih oseb v višini 80 EUR.

Med **aktivnimi časovnimi razmejitvami** so evidentirani vnaprej zaračunani stroški za storitve pooblašcene osebe za varstvo podatkov.

1.1.3 ZALOGE

Med zalogami imamo evidentirano zalogu drobnega inventarja v uporabi v višini 5.186 EUR. Zaloga kurihlrega olja v višini 3.149 EUR in blago v višini 248 EUR.

1.2. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

1.2.1 KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih znašajo 21.841 EUR na dan 31. 12. 2019 in se nanašajo na obveznost za izplačilo plač za mesec december. Obveznost do zaposlenih je bila v celoti poravnana v januarju 2019 (3.1.2020).

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev znašajo 17.214 EUR na dan 31. 12. 2019. Večina obveznosti zapade v plačilo v letu 2020. Z večino dobaviteljev smo uskladili stanje z izpisom odprtih postavk.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja znašajo 3.744 na dan 31. 12. 2019 in se nanašajo na prispevke na izplačane plače, premije KDPZ, davek od dobička pravnih oseb, rtv prispevek.

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo 661 EUR na dan 31. 12. 2019 in se nanašajo na mesec december. Z večino dobaviteljev so odprte postavke usklajene.

1.2.2 LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Stanje obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva znaša 776.824 EUR na dan 31. 12. 2019. Povečanja in zmanjšanja stanja so bila med letom naslednja:

STANJE OZ. SPREMENBA	ZNESEK
stanje na dan 31. 12. 2018	785.217
+ prejete donacije za nakup knjižnega gradiva	
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabavo osnovnih sredstev s strani ustanoviteljice Občine Litija	6.000
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabavo osnovnih sredstev s strani ustanoviteljice Občine Šmartno pri Litiji	4.000
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabavo knjižnega gradiva s strani ministrstva	18.349
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabavo knjižnega gradiva s strani ustanoviteljice Občine Litija	37.700
+ prejeta namenska denarna sredstva za nabavo knjižnega gradiva s strani ustanoviteljice Občine Šmartno pri Litiji	13.417

+ prenos poslovnega izida iz preteklih let po sklepu sveta zavoda za izveden nakup osnovnih sredstev	6.905
- zmanjšanje stroškov amortizacije, ki se nadomešča v breme obveznosti do virov sredstev (konto 4629)	94.764
stanje na dan 31. 12. 2019	776.824

Presežek prihodkov nad odhodki znaša 39.781 EUR na dan 31.12.2019.

STANJE OZ. SPREMENBA	ZNESEK
stanje na dan 31. 12. 2018	51.232
- prenos poslovnega izida iz preteklih let za izveden nakup osnovnih sredstev po izdanem sklepu organa zavoda na podskupino 980	6.905
- poraba sredstev za opravljanje javne službe in razvoj dejavnosti	6.213
+ presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (iz priloge 3 – AOP 891)	1.667
stanje na dan 31. 12. 2019	39.781

Stanje na kontih skupine 98 smo uskladili s stanjem terjatev za sredstva dana v upravljanje pri obeh ustanoviteljih v skladu s Pravilnikom o načinu in rokih usklajevanja terjatev (Uradni list RS, št. 117/02 in 134/03).

2. POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

V skladu z Zakonom o računovodstvu in glede na »status« določenega uporabnika zavod v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov se izkazujejo prihodki in odhodki po načelu nastanka poslovnega dogodka. Izkaz prihodkov in odhodkov vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih v obračunskem obdobju in v predhodnem obračunskem obdobju.

Prihodki so razčlenjeni v skladu s SRS in enotnim kontnim načrtom za proračunske uporabnike. Med prihodki so izkazani zneski, ki so nastali od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2019.

Prihodki in odhodki so razčlenjeni na:

- Poslovne prihodke in odhodke (prihodke od poslovanja)
- Finančne prihodke in odhodke (prihodke od financiranja)
- Izredne prihodke in odhodke
- Prevrednotovalne poslovne prihodke in odhodke

NAZIV KONTA	2018	2019	INDEKS	STRUKTURA
PRIHODKI OD POSLOVANJA	401.261	412.913	103	100
FINANČNI PRIHODKI	0	0	0	
DRUGI PRIHODKI	0	0	0	
CELOTNI PRIHODKI	401.261	412.913	103	100
STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	84.589	90.189	107	22
STROŠKI DELA	293.079	307.461	105	75
AMORTIZACIJA	10.906	12.147	111	3
DRUGI STROŠKI	1.208	1.208	100	0
FINANČNI ODHODKI	0	113	0	0
DRUGI ODHODKI	0	37	0	0

CELOTNI ODHODKI	389.782	411.155	105	100
PRESEŽEK PRIHODKOV	11.479	1.758		
DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB	228	91		
PRESEŽEK PRIHODKOV	11.251	1.667		

2.1. ANALIZA PRIHODKOV

Celotni prihodki doseženi v letu 2019 so znašali 412.913 EUR in so bili za 3 % višji od doseženih v letu 2018 in enaki načrtovanim.

PRIHODKI	Realizacija 2019	Realizacija 2018	Plan 2019	Indeks 19/18	Indeks R/P 2019	Struktura 2019
Dotacija proračuna občin	380.631	363.310	379.420	105	100	92
Občina Litija (73,6%)*	275.500	265.000	275.000	104	100	67
Občina Šmartno (26,4%)	105.131	98.310	104.420	107	101	25
Prihodki za izvajanje javne službe: članarine, zamudnine, rezervacije...	25.776	31.486	26.000	82	99	6
Drugi prihodki za izvajanje javne službe	5.570	5.737	5.000	97	111	2
Izredni prihodki	0	0	0	0		0
Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu-uporaba prostorov	936	728	500	129	187	0
SKUPAJ PRIHODKI	412.913	401.261	410.920	103	100	100

V postavki prihodki od projektov je vključenih 3.550 EUR sredstev Ministrstva za kulturo za izboljšanje javne dostopnosti do elektronskega knjižničnega gradiva.

2.2. ANALIZA ODHODKOV

Celotni odhodki doseženi v letu 2019 so znašali 411.155 EUR in so bili za 5 % višji od doseženih v letu 2018. Po glavnih postavkah so bili odhodki poslovanja naslednji:

2.2.1. STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV

so v letu 2019 znašali 90.189 EUR in so bili za 7 % višji od doseženih v letu 2018. Delež v celotnih odhodkih znaša 22 %.

Stroški materiala (konto 460) so znašali 34.109 EUR in so bili 8% višji od doseženim v letu 2018. Delež glede na celotne odhodke znaša 8 %.

Stroški storitev (konto 461) so znašali 56.035 EUR in so bili za 6 % višji od doseženih v letu 2018. Delež glede na celotne odhodke znaša 14 %.

ODHODKI	Realizacija 2018	Realizacija 2019	Indeks 19/18	Struktura 2019
Stroški materiala	31.679	34.109	108	100
Material za obdelavo knjižničnega gradiva in izposojo	4.638	5.645	122	17
Material za vzdrževanje in čiščenje	2.119	2.413	114	7
Pisarniški material	1.150	1.090	95	3
drugi pomožni material	673	740	110	2
električna energija	6.733	7.564	112	22
ogrevanje	10.279	10.012	97	29
domoznanstvo		713	0	2
projekti za spodbujanje branja	795	456	57	1
bralna značka	4.015	4.010	100	12
prireditve	875	1.268	145	4
strokovna literatura	403	200	50	1
Stroški storitev	52.909	56.035	106	100
telefonske in poštne storitve	3.663	3.739	102	7
medknjižnična izposoja	169	110	65	0
vzdrževanje, zavarovanje in varovanje poslovnih prostorov in opreme	17.613	14.587	83	26
svetovalne storitve-izterjave	1.139	1.704	150	3
oglaševalske storitve	2.556	2.271	89	4
reprezentanca	532	450	85	1
komunalne storitve	2.477	2.662	107	5
strošek prireditev	6.441	3.563	55	6
projekt za spodbujanje branja	3.303	5.188	157	9
drugi stroški storitev	20	241	1.204	0
potni stroški	4.079	3.789	93	7
izobraževanje	2.625	2.156	82	4
plačilni promet in bančne storitve	203	181	89	0
avtorske in podjemne pogodbe, ter študentski servis	981	1.734	177	3
domoznanski projekti	177	3.375	1.906	6
računovodske in revizijske storitve	5.950	10.200	171	18
zdravniški pregledi zaposlenih	981	83,80	9	0

2.2.2 STROŠKI DELA

so v letu 2019 znašali 307.461 EUR in so bili 5 % višji od doseženih v letu 2018 in enaki načrtovanim. Delež v celotnih odhodkih znaša 75 %.

	Realizacija 2019	Realizacija 2018	Plan 2019	Indeks 19/18	Indeks R/P 2019	Struktura 2019
Stroški dela:	307.461	293.079	308.300	100	100	100
Plače	241.081	228.119	241.000	100	100	78
Prispevki na plače	38.814	36.727	38.800	100	100	13
Regres	10.721	10.428	10.500	103	102	3
Dodatno pokojninsko zavarovanje	4.593	4.545	4.500	101	102	2
Jubilejne nagrade	0	433	0	0		0
Prevoz na delo	2.247	2.775	2.475	81		1
Prehrana	10.005	10.052	11.025	100		3

Plače so bile obračunane za 11,5 zaposlenih. Nadomestila osebnih dohodkov za boleznine v breme zavoda so bila izplačana za 224 delovnih ur, v breme ZZZS 48 delovnih ur. V skladu s predpisi smo izplačali regres za letni dopust in kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje.

2.2.3. STROŠKI AMORTIZACIJE

so v letu 2019 znašali 12.147 EUR.

Amortizacija je obračunana po predpisanih stopnjah v znesku 92.010 EUR:

- del amortizacije, ki je bil vračunan v ceno znaša 12.147 EUR (končni rezultat skupine 462),
- del amortizacije, ki je bil knjižen v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje znaša 94.764 EUR (podskupina 980) in prejete donacije, namenjene nadomeščanju stroška amortizacije znaša 2.845 EUR (podskupina 922).

2.2.4. OSTALI DRUGI STROŠKI

so bili v letu 2019 evidentirani v znesku 1.208 EUR za članarine in RTV naročnino.

2.2.5. FINANČNI IN DRUGI ODHODKI

so v letu 2019 znašali 113 EUR.

2.3. POSLOVNI IZID

Razlika med prihodki in odhodki z upoštevanjem davka od dohodka pravnih oseb izkazuje pozitivni poslovni izid - presežek prihodkov nad odhodki v višini 1.667 EUR.

3. POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka služi spremeljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov. Takšno evidentno izkazovanje podatkov je namenjeno sestavljanju bilanc na ravni države. V izkazu so prikazani vsi prejemki in izdatki, ki so bili vplačani v letu 2019. Podatki v tem izkazu niso primerljivi s podatki iz izkaza prihodkov in odhodkov, sestavljenim po načelu nastanka poslovnega dogodka. Izrazna moč izkaza je v tem, da izkazuje

poslovne dogodke, pri katerih je nastal denarni tok. V izkazu so prikazani ločeno prihodki in odhodki za izvajanje javne službe ter prihodki in odhodki za izvajanje tržne dejavnosti.

Med prihodki za izvajanje javne službe predstavljajo največji delež prilivi s strani ustanoviteljic Občine Litija in Občine Šmartno pri Litiji za redno dejavnost za katero smo ustanovljeni. Prejeta sredstva iz občinskega proračuna znašajo 441.582 €, kar znaša 90 % od vseh prejetih sredstev in so se v primerjavi z preteklim letom povečali za 3 %.

Prihodki znašajo 492.264 €, glede na leto 2018 so se povečali za 2 %, odhodki znašajo 497.867 € in so za 5 % višji kot v letu 2018. Tako izkazujemo presežek odhodkov nad prihodki v višini 5.603 €.

PRIHODKI	Realizacija 2018	Realizacija 2019	Plan 2019	Indeks P2019/R2019	Indeks R2019/R2018
Prihodki iz proračuna ustanoviteljice OBČINA LITIJA	311.247	319.200	319.200	100	103
redna dejavnost	265.000	275.500	275.500	100	104
knjižnično gradivo	36.250	37.700	37.700	100	104
investicije	9.997	6.000	6.000	100	60
Prihodki iz proračuna ustanoviteljice OBČINA ŠMARTNO pri Litiji	118.053	122.382	121.920	100	104
redna dejavnost	99.394	105.131	104.420	99	106
knjižnično gradivo	11.833	13.251	13.500	102	112
investicije	6.826	4.000	4.000	100	59
Prihodki iz proračuna države Ministrstvo za kulturo	19.426	21.899	19.426	89	113
Drugi prihodki za izvajanje javne službe	34.969	27.796	26.000	94	79
Prihodki od prodaje blaga in storitev	0	66	0	0	0
Prihodki od premoženja (uporabnine)	830	920	500	54	111
Prihodki skupaj	484.525	492.264	487.046	99	102
STROŠKI	Realizacija 2018	Realizacija 2019	Plan 2019	Indeks P2019/R2019	Indeks R2019/R2018
Skupaj izdatki za blago in storitve	84.101	99.728	92.109	92	119
Plače in drugi izdatki zaposlenim	252.021	262.641	262.800	100	104
Bruto plače	228.572	239.317	239.000	100	105
regres	10.428	10.721	10.400	97	103
Drugi stroški dela	13.021	12.603	13.400	106	97
Prispevki delodajalca	41.120	43.112	43.560	101	105
Investicijski odhodki	17.732	12.323	10.000	81	69
Knjižnično gradivo	78.202	80.063	88.577	111	102
Stroški skupaj	473.176	497.867	497.046	100	105
Presežek prihodkov nad odhodki	11.349	-5.603	-10.000		

4. POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

V letu 2019 tako kot tudi v preteklih letih nismo dajali posojil, zato tudi prometa iz naslova prejetih vračil danih posojil nismo imeli.

5. POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

V letu 2019 tako kot tudi v preteklih letih nismo dajali posojil, zato tudi prometa iz naslova prejetih vračil danih posojil nismo imeli.

6. POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti je skoraj enak izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov. Med prihodke na trgu smo evidentirali uporabnine za prostore v Knjižnici v Litiji in Šmartnem v višini 870 EUR, prodaja izdelkov v višini 30 EUR in fotokopiranje v višini 36 EUR.

Računovodska poročila pripravila: Vesna Zaletelj,



A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Vesna Zaletelj".

